

Pedagógusok Lapja

2019. SZEPTEMBER

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE / ALAPÍTVÁ: 1945-BEN / LXXV. ÉVFOLYAM

3

Tanévkezdés

SZEPTEMBER

Ősszel akciósorozatot indít a Pedagógusok Szakszervezete – jelentette be nyár eleji tanévzáró sajtótájékoztatóján a vezetőség. A döntést a megyei vezetők testülete hozta, mivel az elmúlt évben az oktatásért felelős tárcával folytatott tárgyalássorozat nem vezetett eredményre. A szakszervezet képviselői küzdöttek az „ötösért”, vagyis azért, hogy már most szeptembertől emelkedjen a pedagógusok fizetése, a kormányzat csökkentse a kötelező óraszámot és az adminisztrációs terheket, a minimálbérhez kösse a béreket, és kiszámítható jogi háttérrel alakítsa ki. A PSZ az Országos Községi Sztrájkbizottsághoz csatlakozva a nevelést, oktatást segítő kollégák bérének korrekcióját szeretné elérni. A munkavállalók érdekeit képviseli a szakszervezet akkor is, amikor tiltakozik a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításában megjelenő, a szakmát érintő káros, negatív átalakítások ellen, de a Nemzeti alaptanterv és a szakképzési stratégia bírálata is azt jelenti, hogy a PSZ felelősséget érez a diákok és az egész társadalom iránt. Tehát van miért lépéseket tenni. Mivel a párbeszéd csődöt mondott, a PSZ az érdekvé-nyesítés erőteljesebb formáitól sem riad vissza. A jó célok eléréséhez azonban nem elég, ha csak a vezetőség lép, szükség van aktív tagságára, a többi kollégára, a szülőkre és minden állampolgárra, hiszen az oktatás mind-annyiunk ügye, rólunk szól.

Tartalom

SZEPTEMBER.....	2
„A szakszervezetnek annyi az ereje, amennyi a tagsága”	3
A PSZ augusztus végi akciói.....	6
Tűréshatárunk végéhez érték a pedagógusok.....	6
Változások az oktatást meghatározó dokumentumokban	8
ÓVODA.....	8
ISKOLA	9
ADATKEZELÉSI AGGÁLYOK.....	10
Helyzetkép a Natról	11
Változások az oktatást irányító minisztériumokban.....	11
A SZIT egy éve	12
PSZ: Mielőbb hívják össze a Köznevelés-stratégiai Kerekasztal és Szakképzési Innovációs Tanács ülését!.....	13
Pedagógus dalosok hangversenyei a Bereg szívében.....	14
Tizenhárom szakszervezet munkáját kell segíteni.....	16
A SZEFE vezetősége.....	17
A közneveléssel összefüggő egyes törvények, elsősorban a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról – a teljesség igénye nélkül	18
„Mentsék meg a gyermekem osztályfőnökét!”	20
Kiút a magyar hanyatlás korából	21
20. Országos Pedagógus Teniszbajnokság.....	22
November végéig lehet feltölteni a dokumentumokat	22
PSZ-performance, Budapest, 2019. 08. 31.	24

Ön feliratkozott arra a címlistára, amelyet nyilvántartunk a Pedagógusok Szakszervezete Pedagógusok Lapja hírlapja és hírlevele havi rendszerességgel kiküldésére. Adatai biztonsága fontos számunkra, ezért személyes adatai védelmében, melyekkel Ön megbízott minket, az Európai Parlament és az Európai Tanács 2016. április 27-én meghozott, 2018. május 25-től életbe lépő 2016/679. rendelkezése alapján értesítjük, hogy szeretnénk tájékoztatni frissített Adatvédelmi tájékoztatóról. Adatvédelmi tájékoztatókat/szabályzatunkat mindig megtalálja a www.pedagogusok.hu/dokumentum/54 oldalon. Rendszeres hírlevelünkkel/lapunkkal mindig szívesen tájékoztatjuk legújabb akcióinkról, újdonságainkról, programjainkról. Adatai eredetileg is jogszerűen kerültek hozzánk, rendelkezésünkre bocsátotta abból a célból, hogy híreinkről stb. értesíthesük Önt. Amennyiben nem szeretne tőlünk Pedagógusok Lapja hírlapot és hírlevelet kapni, a hozzájárulását bármikor visszavonhatja e-mail küldésével a pedlap@pedagogusok.hu címen, illetve postai úton a Pedagógusok Szakszervezete 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. címen, ami a kezelt felhasználói adatok törléséhez vezet.

Pedagógusok Szakszervezete

IMPRESSZUM

PEDAGÓGUSOK LAPJA ■ A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Varga Stella ■ Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika ■ Szerkesztőbizottság: Balogh Éva Heves megyei elnök, Földváriné Jenyes Katalin Jász-Nagykunság-Szolnok megyei elnök, Varga Stella ■ Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. ■ Telefon: +36 1 322-8453 ■ Kiadja a Pedagógusok Szakszervezete, 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. ■ Központi telefon: +36 1 322-8453 ■ Felelős kiadó: Szabó Zsuzsa elnök ■ Internet: www.pedagogusok.hu; e-mail: varga.stella@pedagogusok.hu ■ Terjeszti a Pedagógusok Szakszervezete ■ Index: 26651 ISSN 0133-2260

„A szakszervezetnek annyi az ereje, amennyi a tagsága”

Interjú Szabó Zsuzsával,
a PSZ elnökével

Mozgalmas egy év telt el, mióta Szabó Zsuzsát megválasztották a Pedagógusok Szakszervezete elnökének. Korábban, tíz éven át alelnökként tevékenykedett az érdekképviselőként. Mennyire sikerült a vállalt programot teljesítenie, milyen eredményeket ért el? Vannak-e további eszközei a szakszervezetnek arra, hogy a munkavállalók céljainak teljesülését segítse? Erről is kérdeztem az elnököt a 2019/2020-as tanév kezdete előtt.

– A Pedagógusok Szakszervezetének kongresszusa egy évvel ezelőtt több jelölt közül önt választotta meg elnöknek. Igaz, nem volt ismeretlen számukra, de mit gondol, miért nyerte el ezt a posztot?

– 2018. június 30-án választottak meg a PSZ elnökének. Valóban jól ismerték a munkámat a kongresszusi küldöttek, hiszen tíz évig voltam alelnök, előtte pedig Szolnok megye titkára, vagyis mai elnevezéssel megyei elnöke. Tehát 15 év munkáját ismerték, amikor rám voksoltak. Nem árultam zsákbamacsát, azt mondtam: az elmúlt tíz évben szervezési feladatokkal foglalkoztam, ezért *menedzser szemléletű vezetői munkát* vállaltok elnöként. A szakmai részt pedig megosztom a megválasztott alelnökökkel és a szakértőkkel, valamint a megyei vezetőkkel és az ügyvivő testülettel. Ilyen felállásban közösen dolgozunk majd ezért a szervezetért, a célokért, amelyeket a kongresszus határoz meg. A kongresszus 100 százalékban fogadta el a programot, amelyet hosszú előkészítő munka előzött meg. Általánosan fogalmazva, a pedagógusok és az oktatást segítő egyéb dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítása, valamint az ennek érdekében zajló szociális párbeszéd újraindítása lett a cél. Úgy gondoltam, ki kell használni a történelmi helyzetet, ugyanis amikor megújult a szakszervezet vezetősége, épp akkor újult meg a kormányzati apparátus is, hisz nem sokkal a parlamenti választások után voltunk. Adódott az alkalom arra, hogy *új együttműködési stratégiát* lehessen indítani az oktatáspolitikai és a szakszervezet között. Ezzel kopogtunk be valamennyi, az oktatásban érintett döntéshozóhoz, az Emmi, az ITM és az agrárminisztérium miniszteréhez, az államtit-

károkhoz, helyettes államtitkárokhoz, a Klebelsberg Központ és az Oktatási Hivatal elnökéhez. A bemutatkozó találkozón elmondtam, hogy a szakszervezet nem ellenség, partnerséget ajánlot, mert közös célért küzdünk, a minőségi oktatásért. A szakszervezet indikátor, amely viszi a munkavállalók problémáinak hírét, és megoldási javaslatokkal együtt az oktatáspolitikusok elé terjeszti. Ezt követően közös gondolkodással, mindkét fél részéről kompromisszumokra törekedve kell a megoldást megtalálni.

– Ez nagyon szépen hangzik. Elkezdődtek a tárgyalások, de a valóság sok esetben mást mutatott az elképzelt optimális képhez viszonyítva.

– Az érdemi munka ezután kezdődött. Meghívtak a Szakképzési és Innovációs Tanácsba, résztvevői lettünk a Köznevelési Kerekasztalnak. Egyébként megválasztásomkor a kongresszus azzal bízott meg, hogy a PSZ vegyen részt minden olyan fórumon, ahol az oktatásról szó esik, és képviselje a kollégákat. Kezdeményezésünkre az ágazat legmagasabb szintű érdekegyeztető fórumát is összehívta az Emmi minisztere, 2018 decemberétől négy alkalommal tárgyaltunk a Köznevelési Érdekegyeztető Tanács (KÖÉT) keretén belül.

– Teljesült a kongresszusi döntés, de úgy tudom, nem mindenki boldog.

– A tagság nagyon heterogén. Ennek érzékeltetésére mondom el, hogy egy sztrájkfelmérésnél az ország egyik csücskében vagy egy

megyében 100 százalék a hajlandóság, míg egy másik megyében majdnem nulla. Ez tükröződik az országos vezetőség megnyilvánulásaiban, ők a megyei elnökök és a szakmai tagozatok vezetői. Amikor egy probléma megoldásán vagy egy akció előkészítésén gondolkodunk, akkor ezek a másfajta vélemények az ülésteremben is megjelennek. Ez így teljesen természetes, hiszen tagjaink is különböző politikai pártok szimpatizánsai, vagy távol állnak mindenféle politikai szerveződéstől. Ezért valóban nehéz a döntéseket meghozni. Az egyébként nagyon fontos, hogy a PSZ a pártpolitikától és minden párttól egyenlő távolságot tartva csak az oktatás, az oktatásban dolgozók problémáival foglalkozik.

– Igen, a véleménykülönbségek is nehezítik az ügymenetet, de a csaknem 30 tagú országos vezetőség működési mechanizmusa is lassítja az előrelépést – kéthetente, havonta ülnek össze, 7-8 órás megbeszéléseket tartanak, és csak néhány napirendi pontnak érnek a végére. A XXI. században így már nem életképes egy szervezet. Esetleg egy kisebb taglétszámú, gyorsabb reagálású operatív csoportot kellene létrehozni. Gondolt már arra, hogy ezt a problémát hogyan lehetne megoldani?

– Igen. Azt tudni kell, hogy a PSZ működését a belső szabályzata, az alapszabály határozza meg. Ha csak azt nézzük, hogy eszerint az ülésekhez az előterjesztéseket egy héttel a napirendi pont tervezett megvitatása előtt ki kell küldeni a vezetőségnek, jól látszik, hogy nem lehet rugalmasan kezelni a helyzeteket. Az alapszabályt pedig csak a kongresszus módosíthatja. Két országos vezetőségi ülés között az elnökség végzi a feladatokat, és dönt bizonyos kérdésekben, munkáját az ügyvivő testület segíti. Próbáltunk megoldásokat keresni, például online üléseket szerveztünk az ügyvivő testülettel, ezt a jövőben is szorgalmazni

fogom. Pontosan azért, mert érzékelem, hogy a jelenlegi működés nem tudja biztosítani azt a rugalmasságot, amelyre egy mai szakszervezetnek szüksége van. Előttünk álló feladat, hogy megoldást találjunk a problémára.

– Térjünk vissza a döntéshozókkal folytatott tárgyalásokra.

– Én a tárgyalás híve vagyok, azt képviselem, ezért több kritika is ért már. Hiszek a szociális párbeszéd intézményében. A PSZ még korábban alapítója volt az Európai Oktatási Szakszervezetek Szövetsége (ETUCE) szociális párbeszéd bizottságának, és máig a PSZ képviseli ott a magyar szakszervezeteket. Jól látjuk az európai országokban működő gyakorlatot, és azt szeretném megvalósítani Magyarországon is. A kongresszus pontosan megfogalmazta azt a problémalistát, amelynek megoldását várja a vezetőségtől. Az ennek alapján készült problématérképet még 2018. november 29-én, a kongresszusunkon átnyújtottuk az államtitkárnak, ahol az ETUCE igazgatója is jelen volt. Innen számítom én az érdemi érdekegyeztető munkát.

– Ehhez megfelelő tárgyalópartnerre is szükség van. Jól látható most, a nyár végén, hogy a tárgyalások nem vezettek eredményre.

– A négy forduló alatt szóban megállapodtunk a béremelés mértékéről, ütemezéséről, az érintettek köréről. Azt gondoltuk, hogy amiben ott megállapodunk, az már a kormány számára is kötelezettséget jelent. Reménykeltő volt számunkra a helyzet, hisz már korábban, márciusban stratégiai együttműködési megállapodást írtunk alá az emberi erőforrások miniszterével. Ez az általam hangsúlyozott partnerség kialakításának része volt. Sokan támadtak, de most is azt mondom: adatokat bemutatva, szak-

maiságra törekedve, asztal mellett érveket felsorakoztatva lehet eredményeket elérni a bér, a munkaterhelés, a kiszámítható jogalkotás kérdésében, és minden másban. Az utcán ellenérveket nem tudunk felsorakoztatni, ott az indulatok dominálnak, a politika is megjelenik, és egy ilyen akció már nem egészen az oktatásról szól. A PSZ az oktatás bajait akarja megoldani, nem az ő feladata a kormány megbuktatása.

– A szerződésben foglaltaknak nem tett eleget a kormány, például nem küldte el a köznevelést érintő jogszabály tervezetét (a nemzeti köznevelési törvény módosítása) a PSZ-nek.

– A megállapodás értéke az, hogy abban a miniszter vállalta: az oktatás jelentős átalakítása előtt helyzetértékelést készít, amelybe bevonja a PSZ-t. A PSZ a tagságától érkező észrevételekből tudja leszűrni, melyek az oktatási rendszer működésének erősségei és gyengeségei, ezt jelzi a döntéshozóknak. De az együttműködés szerint a PSZ részt vesz a problémák megoldásának kidolgozásában is. És ez részben így is történt. Azért részben, mert például a köznevelési törvény módosításakor volt alkalmunk kétszer betekinteni a dokumentumba, de a parlament elé került verzió már egészen más volt, mint amit a PSZ illetékesei láttak. Ezzel együtt úgy gondolom, a stratégiai megállapodás komoly hivatkozási alap arra, hogy a szociális párbeszédnek nem úgy kell működnie, mint eddig. Mindkét félnek tanulnia kell még, és úgy látom, az elmúlt fél év is a tanulási folyamat része volt, amelyben felmerültek problémák, akadályok. Egyébként erről a témáról beszéltem az Oktatási Internacionálé augusztusi ülésén, Bangkokban. A szociális párbeszédnek újra neki kell futni, továbbra is azt fogom képviselni, hogy folytatni kell a tárgyalásokat.

– Most nem volt eredménye a tárgyalásoknak, mert sem a jövő évi költségvetési törvényben, sem a köznevelési törvény módosításában nem jelentek meg erre utaló változások. Hogyan tovább?

– Igen, nagy meglepetés ért minket. Tudjuk, hogy az oktatási államtitkárság, a Klebelsberg Központ sok munkát végzett a háttérben, alternatív javaslatokat terjesztett a kormány elé. Tehát kezünkben volt a tavasszal megkötött megállapodás, a tárgyalások megfelelték a szociális párbeszéd európai normáinak, amely a kormány számára kötelezettséget határoz meg, a szakszervezetnek pedig jogot ad a munkavállalói érdekek képviseletére, és amikor az eredményt kellene látnunk, akkor sehol semmi. Úgy gondoltuk, nem lehet azt megtenni a nyári szabadságukat kezdő tanárokkal, oktatást segítő dolgozókkal, hogy nem mondunk nekik semmit arról, mi várható a számukra fontos kérdésekben. Még utolsó próbálkozásként levelet írtunk a miniszterelnöknek és Varga Mihály pénzügyminiszternek is, aki a követelések fedezetét adó pénzek felett diszponál. A kormánynak tisztában kell lennie azzal, hogy az oktatás olyan terület, amely szinte az egész társadalmat érinti, illetve az oktatás minősége határozza meg az ország jövőjét. A minőségi oktatásban részesülők minőségi munkavállalók lesznek néhány év múlva. Ezért nagyon nagy a felelőssége a szakszervezetünknek, a pedagógusoknak és minden oktatás-

ban dolgozónak. De felelőssége van a szülőknek is, sőt az egész társadalomnak. Nekünk együtt kell kiharcolnunk azt, hogy a pedagógusok élet- és munkakörülményei javuljanak, hogy tudják magukat képezni, legyen idejük a feltöltődésre, mert akkor várhatunk el minőségi oktatást a gyerekeinknek. Örülök, mert ezt megértették a szülők 2016-ban, és segítettek minket abban, hogy akkora tömeg megjelenjen az „esernyős tüntetésen”, és még az év áprilisában támogatták a sztrájkot, amelyhez 25 ezer pedagógus csatlakozott. Természetesen a pedagógus nemcsak magáért küzd, hanem a gyerekekért is. A célok érdekében az oktatási ágazatban működő szakszervezetek többségével együttműködési megállapodást kötöttünk. Ezenkívül a PSZ tagja a SZEFE (Szakszervezetek Együttműködési Fóruma) konföderációnak is épp azért, mert bizonyos kérdésekben csak ezen a szinten lehet az oktatást segítő kollégák érdekeiért fellépni. Ebben a közösségben a közszféra valamennyi érdekképviseletével együtt dolgozunk, erősítjük egymást. De kapcsolatban vagyunk európai országok ágazati szakszervezeteivel is, és segítjük, támogatjuk egymás munkáját.

– A levelekre nem érkezett válasz.

– Így van. Ekkor hoztuk meg a testületben a döntést arról, hogy tovább. Mivel tárgyalóasztal mellett valóban nem értünk célt, más módszerekhez kell folyamodnunk. Tanév végén tartottunk egy sajtótájékoztatót, ahol ezt bejelentettük. Egyéb-

„A minőségi oktatásban részesülők minőségi munkavállalók lesznek néhány év múlva. Ezért nagyon nagy a felelőssége a szakszervezetünknek, a pedagógusoknak és minden oktatásban dolgozónak. De felelőssége van a szülőknek is, sőt az egész társadalomnak. Nekünk együtt kell kiharcolnunk azt, hogy a pedagógusok élet- és munkakörülményei javuljanak, hogy tudják magukat képezni, legyen idejük a feltöltődésre”

ként pedig a munkavállalók felelőssége, hogy szakszervezetbe tömörüljenek. Tudniuk kell, hogy egyedül alapvető kérdésekben nem érhetnek el eredményt, nem tudják az egyéni érdekeiket képviselni, egyesével nem lehet megoldási utakat keresni. Akkor lehet sikeres egy fellépés, ha a dolgozók megszervezik magukat és minél többen vannak, erre jött létre a szakszervezet intézménye. A PSZ idén ünnepelte jogelődje megalakulásának 100. évfordulóját. A szakszervezetnek pedig annyi az ereje, amennyi a tagsága. Más a tárgyalópartner részéről a fogadtatás, ha tudja, hogy az érdekképviselet mögött százezer fő áll, és más, ha csak ötszáz. Ezt kell a munkavállalókban tudatosítani. A szakszervezeti lét lényege, hogy megfogalmazza a problémát, számokkal, adatokkal, tényekkel alátámasztva megoldást javasoljon, és ezzel jelenjen meg a tárgyalóasztal másik oldalán. A kormánynak pedig kötelessége komolyan venni őt, őket, minket és a követeléseinket.

A PSZ augusztus végi akciói

TŰRÉSHATÁRUK VÉGÉHEZ ÉRTEK A PEDAGÓGUSOK

A Pedagógusok Szakszervezete 2019. szeptember 22-én, kongresszuson dönt majd arról, hogy az oktatási államtitkársággal, illetve a Köznevelési Érdekegyeztető Tanácsban hónapokig folyó tárgyalások sikertelensége után milyen országos tiltakozást szervezzen a követelések kikényszerítésére.

A problémákra azonban már a nyár folyamán is igyekeztek különböző eszközökkel felhívni a közvélemény figyelmét. A tanév végét követően a szakszervezet ifjúsági tagozata indított

kampányt a Facebookon,

ekkor számos fiatal pedagógus tette fotókon nyilvánossá nettó bérét. A tények bemutatása kapcsán bér vita indult a tárca és a szakszervezet között a médiában.

A PSZ tiltakozó akciójának részeként

karikatúrán

is felhívja a kormány figyelmét a köznevelés egész rendszerének tarthatatlanságára, a pedagógusok kiszígerelésére, alacsony bérére. Arra, hogy ha minden így folytatódik, ahogy most van, nem

lesz tanár, aki tanítsa a gyerekeket. Tényleg ezt akarják a döntéshozók?

A tanév előtti utolsó munkanapon

sajtótájékoztatót tartott a PSZ.

Szabó Zsuzsa elnök emlékeztetett: az elmúlt tanévben a PSZ hat hónapon keresztül küzdött a béremelésért, az óraszámok csökkentéséért, a munkaterhek mérsékléséért. Az óraszámok csökkentése kardinális kérdés, az elmúlt időszak problémáinak alapja – ugyanis feloldhatatlan ellentéteket okoz egy tantestületben a jelenlegi helyzet, amikor ugyanazt a fizetést kapja az a pedagógus, aki 22, illetve az is, aki 26 órát tanít hetente. A PSZ a tárgyalásokon ezért is ragaszkodott a heti fix óraszámhoz. Szerinte reménykeltők voltak az egyeztetések, még arra is volt esély, hogy már a szept-

temberben kezdődő tanévben emelkedjenek a bérek. „Mérhetetlenül elkeseredtek”, mert sem a jövő évi költségvetésben, sem a köznevelési törvény nyáron elfogadott módosításában nem teljesítette a kormány a követeléseket – jegyezte meg Szabó Zsuzsa. A pedagógusbérek is újabb feszültség forrásai, hiszen hiába beszél béremelésről mindennap a kormány, a garantált bérminimum 2014 óta 72 százalékkal nőtt, a pedagógusok bére viszont csak 27 százalékkal. Hol van itt a folyamatos béremelés? – kérdezte. Ezért sem vonzó a pálya, hiszen a versenyszférában jóval többet lehet keresni. A pályakezdők bérét már korábban ki kellett egészíteni, ez nem vonzó életpálya. Szabó Zsuzsa úgy vélte: ilyen állapotban, ilyen túlterhelés mellett a pedagógusokkal nem lehet biztonságosan megkezdni a tanévet. Mindezek miatt a PSZ országos vezetősége augusztus végi ülésén úgy döntött: szeptember 22-re kongresszust hív össze, ez a legfelsőbb fórum dönt arról, mikor és mi lesz az a nyomásgyakorlási forma, amellyel elérhetik céljaikat. Tűrőhatáruk végére értek, minden eszközt bevetnek követeléseik teljesítése érdekében – jelentette ki.

Totyik Tamás, a PSZ alelnöke jelezte: egyértelmű és határozott lépéseket várnak a kormánytól a béremelések ügyében. Mint mondta: becsapja a kormány a társadalmat, az igazgatók bérpótlékának növelése és a gyakornoki idő rövidítése is csak a pedagógusok töredékét érinti, ráadásul ezt is „béremelésnek” adja el a kormány. Megegyeztetett a PSZ korábbi álláspontját: ha a kormány így folytatja, 10-15 év múlva nem lesz pedagógus, nagyon kevesek „luxusa” lesz az állami oktatás. Az Oktatási Hivatal statisztikáira hivatkozott, miszerint 15 ezer elsőéves hallgatóból ötezen jelentkeztek munkára, gyakornoki vizsgára pedig 2800-an, vagyis a fiatalok nagy része eltűnik az oktatási rendszerből. Éves átlagban eközben 4500-5000 pedagógus megy nyugdíjba. Beszámolt arról, hogy a pedagógusok munkaterheléséről kérdőívet tettek közzé, két nap alatt csaknem 1600 válasz érkezett. Az elkészített gyorsjelentés szerint a válaszadók átlagosan 67-68 órát dolgoznak egy héten (a heti törvényes munkaidő 40 óra Magyarországon!), a legjobban leterheltek azok, akik tanfelügyeletet, minősítést végeznek. A tantárgyfelosztásban átlagosan 24 óra volt a tanítással lekötött idő, a válaszadók 44 órát helyettesítettek átlagosan az elmúlt tanévben. Beszédes szám, hogy a válaszadók 62 százaléka volt orvosnál a tavalyi tanévben munkahelyen szerzett betegség miatt! A kérdőívek azóta is folyamatosan érkeznek. A PSZ min-

denkit arra kér, töltsse ki a kérdőívet, juttassa el kollégáihoz is, mert csak ezen adatok birtokában tud érvelni a kormányzati kommunikáció valóságát elfedő kijelentéseivel szemben. A felmérés részleteit a tervek szerint novemberben, a – PSZ által kezdeményezett – magyar közoktatás napján hozza nyilvánosságra.

Gosztonyi Gábor, a PSZ alelnöke reagált Palkovics László innovációs miniszter nyilatkozatára, miszerint ősszel önálló szakképzési és felnőttképzési törvény kerülhet a parlament elé. A PSZ szerint nem megengedhető, hogy a szakképzést kiszakítsák a köznevelés rendszeréből. Ez elfogadhatatlan, ellene minden módon tiltakoznak – fogalmazott, és jelezte: a Szakképzési és Innovációs Tanács mielőbbi összehívását kezdeményezik. Emlékeztetett arra is, hogy a kancellári rendszer bevezetése a szakképzési törvény módosításával számtalan változást hozott. A PSZ-hez beérkező kérdések, jelzések tanúsága szerint azonban az érintett munkavállalókat egyáltalán nem vagy tévesen tájékoztatják például a munkáltatói jogkört gyakorlók személyének változásáról. Tekintettel arra, hogy éppen ebben az időszakban nagy a mozgás (kinevezések, megszüntetések stb.), ennek komoly munkajogi következményei lehetnek.

Performance fekete esernyővel

A sajtótájékoztatót követő napon a PSZ Budapesti Szervezete figyelemfelhívó akciót tartott a fővárosban, a Keleti pályaudvar előtt (2019. augusztus 31-én). Fekete esernyőkkel, karikatúrákkal és transzparenszekkel hívták fel a figyelmet a szakszervezet vezetői, fővárosi és megyei elnökei a közoktatás súlyos problémáira, valamint a pedagógusok, óvodapedagógusok tarthatatlanul alacsony bérére. Szabó Zsuzsa elnök a performance-akción is emlékeztetett: a 2016-os „esernyős tüntetést” is a PSZ szervezte, de most olyan nagy a baj, hogy csak fekete esernyők illenek a rendezvényhez. A társadalmat szólította meg, a nagyszülőket, a szülőket, a nagynéniket és nagybácsikat, hiszen mindannyiunk gyermekéről, unokájáról van szó, amikor a pedagógusokért állunk ki. Ugyanis néhány év múlva nemhogy szaktanár nem lesz az iskolákban, hanem még olyan sem, aki a gyerekekre vigyáz. Márpedig a jövő generációjának is joga van a minőségi oktatáshoz, ennek biztosítása pedig a kormány feladata. Ezért Szabó Zsuzsa arra kérte a járőröket, figyeljék a PSZ akcióit és támogassák a szakszervezetet, hogy követeléseit teljesülhessenek a társadalom érdekében.

Változások az oktatást meghatározó dokumentumokban

Az oktatás elkezdődik szeptember elején és a következő év júniusának közepéig tart – hivatalosan. Azt, hogy mi történik a tanórákon, a pedagógus és a diák határozza meg, ők alakítják a mindennapokat. De az oktatási rendszer keretét különböző jogszabályok, hivatalos dokumentumok szabják meg. Most épp a legmeghatározóbbak alakultak/alakulnak át. Hogyan is változnak meg a szabályok a nyár elején sebtében elfogadott nemzeti köznevelési törvény következtében, és hol tart most éppen a Nemzeti alaptanterv „titokban” történő átalakítása, mi lesz a következménye a Szakképzés 4.0 elképzelésnek, és érdemi előrelépést jelent-e a megújítás előtt álló OKJ? Ezekről tájékoztatják Olvasóinkat a PSZ illetékes szakemberei a következő oldalakon.

A köznevelési törvényről

A nemzeti köznevelési törvény módosítását nyáron elfogadta a kormány, anélkül, hogy érdemi egyeztetést folytatott volna a szakmával. A PSZ két alkalommal – a tavasszal kötött együttműködési stratégiának megfelelően – megtekinthetett egy változatot, amelyről később derült ki, hogy más, mint amit a kormány elfogadott. Azóta diákok, szülők, számos szakmai és érdekvédelmi szervezet (így a PSZ is) fejezte ki rosszallását. Az alábbiakból kiderül, miért is.

ÓVODA

Kötelező óvodakezdés 4 éves korban (7. §)

A kötelező óvodába járás alól már csak a gyermek négyéves koráig kérhet felmentést a szülő. A kérvényt nem

a jegyző, hanem egy (egyelőre hivatalosan meg nem nevezett) állami szerv fogja elbírálni. Ha szakértőre van szükség, az az óvodavezető vagy a védőnő lehet. A döntés ellen fellebbezni közigazgatási bíróságon lehet – eljárási hibára hivatkozva. A döntésre 45 nap áll a bíróság rendelkezésére, és megszületéséig nincs felmentés, tehát be kell járni az óvodába. A bíróság a döntést nem változtathatja meg, hanem indokolt esetben új eljárásra kötelezheti a szervet. A törvényjavaslatból nem derül ki, hogy milyen indok fogadható el a felmentésre, mint ahogy az sem, milyen esetben kell szakértőt meghallgatni.

Vélemény:

- ▶ **Tovább szűkül a szülők döntési szabadsága a gyermekük nevelését illetően, ami alkotmányjogi aggályokat vet fel.**
- ▶ A szülők kérését nem szakember, hanem (véltetően pedagógusi képesítéssel nem rendelkező) állami hivatalnok fogja elbírálni. A fellebbezés során sem szakember dönt, legfeljebb megkérdezik a véleményét az óvodavezetőnek vagy a védőnőnek – akik nincsenek napi kapcsolatban a gyermekkel.
- ▶ A javaslat nem veszi figyelembe a gyerekek és a családok sokféle, egy-

mástól eltérő helyzetét. Amennyiben egy család megteremti a feltételeket a gyermek otthoni fejlődéséhez (beleértve a szocializációt is), nem indokolt kiszakítani onnan.

- ▶ Az óvodapedagógusok sok helyen hiányoznak a rendszerből, ezzel a módosítással azonban még több gyerek kerül be, tovább növelve a terhelést a gyerekeken és felnőtteken egyaránt. Az amúgy is nagy létszámú csoportok tovább nőnek.
- ▶ Azok a gyerekek, akiknek az érzékenysége (idegrendszeri érzési folyamata stb.) eltér az átlagtól, változatos tüneteket mutatva fejezhetik ki túlterheltségüket – ami további nehezítés a csoport életére nézve. Ez a többi gyerekekre és szülőre is nagyobb terhet ró (a kisebb csoportban kiegyensúlyozott gyerek viselkedése is megváltozhat, ha megnő a csoportlétszám és a nagyobb figyelmet igénylő gyerekek száma).

Az utolsó óvodai nevelési év átdefiniálása iskola-előkészítővé (31. §)

Az óvoda definíciójába belekerült, hogy „a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel”.

Vélemény:

A médiában erről többször is aszerint nyilatkozott Rétvári Bence államtitkár, hogy:

„A mostani módosítással tartalmi segítséget is szeretnénk adni az óvodáknak, mivel eddig sokféle gyakorlat alakult ki, ezeket próbáljuk egységesebbé és hatékonyabbá tenni. [...] Tehát a későbbi problémák megelőzését szolgálja az, hogy iskola-előkészítő év legyen az óvoda utolsó éve.”

Az óvodák működésére vonatkozó, jelenleg hatályos jogszabályban, a

363/2012. (XII. 17.) Korm.-rendeletben, az óvodai nevelés országos alapprogramjában ez szerepel:

„A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.”

- ▶ Tehát az érési folyamatok módját, egyediségét figyelmen kívül hagyva, egységes elvárásokat támasztanak a gyerekekkel szemben, ami ebben a korban különösen nem életszerű.
- ▶ A szakma már régóta tudja, hogy a kisgyermek (még a kisiskolás gyermek is!) optimálisan a szabad játékban fejlődik. Mert az teljes mértékben igazodik egyéni adottságaihoz, és nem csak a feladatmegoldási képességet, hanem a szociális készséget, önismeretet, önfegyelmet stb. is erősíti.
- ▶ A sokféle óvodai gyakorlat kialakulása, a rugalmas iskolakezdés, a szabad játék támogatása előny, nem hátrány!
- ▶ A 2020/2021-es tanévben egyszerre fognak iskolába menni azok a gyerekek, akik betöltötték a 6. életévüket, illetve azok, akik most, a 2018/2019-es évben töltik be a hatot, de még egy évig óvodában maradnak.

ISKOLA

Kötelező iskolakezdés 6 évesen (16. §)

A tankötelezettség törvény által meghatározott ideje mostantól alapértelmezetten: az az év, amelynek aug. 31. napjáig a gyermek betölti a hatodik életévét. Már csak a szülő kérheti, hogy a gyermek még egy évig az óvodában maradjon, az óvodapedagógus nem. A kérvényt a felmentést engedélyező szervhez kell benyújtani. Ha szakértőt kell meghallgatni, az csak a szakértői bizottság lehet. A döntés ellen fellebbezni közigazgatási bíróságon lehet – eljárási hibára hivatkozva. A döntésre 45 nap áll a bíróság rendelkezésére és megszületéséig nincs felmentés, tehát be kell járni az iskolába. A bíróság a döntést nem változtathatja meg, hanem indokolt esetben új eljárássra kötelezheti a szervet. A törvényjavaslatból nem derül ki, hogy milyen indok fogadható el a felmentésre, mint ahogy az sem, milyen esetben kell szakértőt meghallgatni.

Vélemény:

- ▶ **Tovább szűkül a szülők döntési szabadsága a gyermekük neveléséről, ami alkotmányjogi aggályokat vet fel.**
- ▶ Mivel nem ismertek az elbírálás kritériumai, a paragrafusban említettek alapján – az engedélyező szerv egy állami hivatal, ahol nem pedagógiában jártas szakemberek ülnek, a jogorvoslat helye pedig a bíróság, ahol szintén nem jártasak a pedagógiában, és be kell vonni szakértőt, a szakértői bizottságot – az a kép rajzolódik ki, hogy csak „kiemelt figyelmet igénylő” gyermekek esetén tervezik megadni ezt a halasztási lehetőséget.
- ▶ A döntésből mostantól kimarad az óvónő, aki napi rendszerességgel dolgozott együtt a gyermekkel.
- ▶ Mivel tudomásunk szerint nem készült hatástanulmány, nehéz felmérni, hogy a jelenlegi infrastruktúra képes-e befogadni és kiszolgálni az iskolába terelt gyerekek eddigieknél nagyobb tömegét.
- ▶ A kiemelt figyelmet nem igénylő, de érzékenyebb (az iskolai közegehez még éretlen idegrendszerű stb.) gyerekek az idegrendszeri érési folyamatuk ellenében kényszerülnek egy nekik még nem alkalmas környezetbe. Ez az egész későbbi életüket negatívan befolyásolhatja (nehezített tanulás, szorongás, nagyobb kitettség az iskolai bántalmazásnak, pszichoszomatikus panaszok, önértékelési zavarok, agresszió, depresszió stb.).

A magántanulói státusz eltörlése

A tankötelezettség mostantól csak iskolába járással teljesíthető, 2019. szeptember 1-jén megszűnik a magántanulói státusz.

Ha a szülő megítélése szerint a gyermeknek előnyös (tehát nem elég indok, hogy nem hátrányos!), akkor a felmentést engedélyező szervhez egyéni munkarend iránti kérelmet adhat be. A szerv megkérdezheti az iskolaigazgatót, a gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot. Amennyiben az egyéni munkarendben tanuló kétszer nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, úgy utána csak iskolába járással tehet eleget a tankötelezettségnek.

A kérvényt az Oktatási Hivatalhoz kell benyújtani. A részleteket alsóbb rendű jogszabályokban, pl. rendeletekben határozzák meg. A jogorvoslati út ugyanaz, mint az előző két esetben.

Létezik egy komplett kritériumrendszer (4. sz. melléklet), amely felhívja a törvényalkotó figyelmét a várhatóan nagy mennyiségű, kezelhetetlen kérelem beáramlására.

Vélemény:

- ▶ **Ezzel tovább szűkül a szülők döntési szabadsága a gyermekük neveléséről, ami alkotmányjogi aggályokat vet fel.**
- ▶ A kiemelt figyelmet nem igénylő, de más oknál fogva akadályoztatott gyerekek (lásd kritériumrendszer – 4. számú melléklet), akik kis csoportban, differenciáló módszerrel, támogató légkörben jól teljesítenek, egy átlagos magyar iskola nagy létszámú osztályában nem tudnak optimálisan fejlődni. Frusztráltságukat változatos tünetekkel mutathatják ki, ami a pedagógusok, a gyerekek és szüleik részére is nehéz helyzetet teremt.
- ▶ Fokozottan igaz ez a kiemelt figyelmet igénylő, integrálható gyerekek esetében. A módosítási javaslat legfőbb oka a kormányzati kommunikációban az, hogy több esetben visszaélés történt: a szülők a pedagógus és/vagy az intézményvezető nyomására kértek gyermeküknek magántanulói státuszt, aki így sokszor kiesett a köznevelésből. Az intézmény ugyanis – erőforrások híján – nem tudta megoldani az adott gyermeknek sem a

fejlesztését, sem az integrációját. A módosítási javaslat nem utal arra, hogy a szakemberhiányt hogyan tervezik enyhíteni a módosítás bevezetésével egy időben.

- ▶ A pedagógusok számára azért is lesz (még) nehezebb a helyzet, mert sem ez a törvénymódosítás, sem a költségvetési törvény nem utal arra, hogy anyagi vagy emberi erőforrásból többet kapnának a megnövekedett terhek ellentételezésére.
- ▶ A terhek növekedéséhez hozzájárul, hogy a 6. §-ban definiálják a fejlesztő pedagógiai ellátás fogalmát, majd a 11. §-ban kiderül, hogy ennek tantárgyi felzárkóztató elemét a (szak)pedagógus látja el, míg a készségfejlesztést fejlesztő pedagógus. Tehát a pedagógusokra többletmunka is hárul. (Valószínűleg ehhez a többletfeladathoz köthető a 20. §-ban említett célfeladat, amelynek elvégzéséért a munkáltató céljuttatást adhat.)
- ▶ A túlterhelt pedagógusok és a közoktatásba most visszatért gyerekek sajátos igényei könnyen eredményezhetik az oktatás színvonalának (további) romlását. Több lehet a pályaelhagyó pedagógus és a „problémás” gyerekek is.

A jelentős pedagógushiány miatt a helyzet jelenleg is kritikus.

A szabad tankönyvválasztás eltörlése (26. §)

A tankönyvellátást az állam 100%-os tulajdonában álló, nonprofit gazdasági kft. (a KELLO) közreműködésével lehet biztosítani.

Tankönyvvé nyilvánítási kérelmet az állam és az egyházak nyújthatnak be.

Az iskola kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.

Vélemény:

- ▶ Bár felnőtt néhány nemzedék egyentankönyveken, azóta már tudjuk, hogy a differenciálás ezen a területen is növelné az eredményességet. A tanárok, a gyerekek személyenként és az osztályközösségek is nagyon különbözőek lehetnek, így indokolt lenne megadni a választás lehetőségét a pedagógusoknak, iskoláknak.

- ▶ A TANOSZ állásfoglalása szerint: „Nyilvánvaló diszkrimináció, ráadásul minőségellenes, hogy bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye úgy kap lehetőséget és 6,5 Mrd Ft költségvetési támogatást közismereti és szakképzési tankönyvek fejlesztésére, hogy eddig nem bizonyította kompetenciáját ezen a területen. Ezzel szemben a magánkiadók, melyek több évtizeden át bizonyították, hogy kompetenciájuk van közismereti és szakképzési tankönyvek fejlesztésére, ezt még akkor sem tehetik meg, ha a tankönyvfejlesztés költségeit maguk állják. (Felmerülhet az alaptörvénynek való megfelelés is.)”

E döntés aránytalanul és értelmetlenül ró terhet a pedagógusokra, mert az általuk már jól ismert és hatékonyan alkalmazott tankönyveket kellett lecserélniük kötelezően egy másikra, és szeptemberig felkészülniük ezekből.

A törvény végrehajtási rendeletei csak később várhatók (27. §)

Közel két oldalon sorolja, hogy mely kérdések rendeleti úton való szabályozására kap felhatalmazást a kormány.

Vélemény:

- ▶ Olyan fontos kérdések lesznek később, a módosító javaslat megszavazása után (!) rendelettel szabályozva, mint pl. a felmentést engedélyező szerv kijelölése, az igazgató kinevezésének feltételei, a pedagógusok előmeneteli módja és még sok más. Ez nagyfokú bizonytalanságot okoz az érintettekben – holott a törvény legnagyobb része a megszavazását követő nyolcadik napon hatályba lép. Egyes rendelkezések ugyanakkor később (2019. szept. 1., vagy 2020. jan. 1., vagy 2020. szept. 1.) lépnek hatályba.

Az intézményvezető-kinevezés véleményezésének eltörlése (32. §)

Az intézményvezető kinevezését a továbbiakban nem véleményezhetik az érintett csoportok (pedagógusok, szülők, diákönkormányzat).

Az intézményvezető visszahívása tisztázatlan kritériumrendszer alapján válik egyszerűbbé. Eddig ugyanis nem definiálták, hogy mit jelent ez a rész: „Ha [...] állami szerv [...] által fenntartott nevelési-oktatási intézményben olyan nevelési-oktatási vagy tájékoztató tevékenység folytatására kerül sor, amely a köznevelési jogszabályok súlyos megsértése révén a gyermek, tanuló Alaptörvényben foglalt jogainak megsértését eredményezheti [...], az oktatásért felelős miniszter az intézményvezető megbízását [...] egy éven belül visszavonhatja.” (5. §)

Vélemény:

Nincsenek elég konkrétan megjelölve, hogy mely tevékenységek vonják maguk után az intézményvezető visszahívását. Az új intézményvezető kinevezése pedig épp az érintett csoportok véleményét nem veszi majd figyelembe. Ez alapján bármikor találhatnak olyan indokot, amivel elmozdíthatják az iskola éléről az igazgatót, és semmi akadálya nem lesz másik igazgató kinevezésének.

ADATKEZELÉSI AGGÁLYOK

Összegző módosító javaslat, 32. § – Adatkezelési aggályok 1.

Megengedi, hogy az oktatási nyilvántartó szerv a gyermek adatait továbbítsa az intézmény fenntartójának, a felmentést engedélyező szervnek vagy a szabálysértési hatóságnak.

Vélemény:

- ▶ Az oktatást nyilvántartó szerv rendelkezésére fognak állni az összes óvoda- és iskolaköteles gyermek adatai.
- ▶ Annak a kb. 16 ezer gyermeknek a bővített adatszolgáltatás szerinti adatai is jó eséllyel visszakérülnek a központi nyilvántartó rendszerbe, akik az ún. „szüneteltetés” státuszban vannak.

Összegző módosító javaslat, 37. § – Adatkezelési aggályok 2.

2020. január 15-ig adategyeztetés zajlik a lakcímnnyilvántartó és az oktatási nyilvántartó szerv között, az óvodai nevelésben részvételre kötelezett gyermekek nyilvántartásába és a tanköteles gyermekek nyilvántartásába feltöltendő adatokat illetően.

Vélemény:

- ▶ Nem ismert, hogy az oktatási nyilvántartó szerv milyen protokoll szerint fog dolgozni, megkeresi-e a szülőket egyeztetés céljából, mielőtt a szabálysértési hatóságot értesíti.

(Számos változás érinti az alternatív iskolákat is, ezekről a következő lapszámban olvashatnak.)

Helyzetkép a Natról

2018-ban a kormánypártok nem fogadták kitörő lelkesedéssel az általuk felkért Csépe Valéria professzor asszony és csapata által elkészített Nemzeti alaptantervet. A kormány akkor felfüggesztette a Nat 2019 szeptemberére tervezett bevezetését, és Hajnal Gabriellát, a Klebelsberg Központ elnökét nevezte ki kormánybiztosnak a Nat bevezetésével kapcsolatos feladatok ellátására, amit akkor már 2020 szeptemberére terveztek. 2019. július 3-án Takaró Mihályt (irodalom-történész) megbízták azzal, hogy erősítse a hazafias szellemiséget a Natban, felülvizsgálva a magyar és történelem tantárgyakat. Dolgozik rajta a Nat 2030 munkacsoport, és készülnek a kerettantervek. Most, 2019. augusztus végén sokkal többet nem lehet tudni a közoktatást alapvetően meghatározó dokumentumról.

A PSZ már 2018 szeptemberében javasolta a Nat bevezetésének 2020-ra halasztását. A „csillagok jelenlegi állását” tekintve azonban már ez az időpont sem tartható. Ha szakmailag nehezen támadható (a tartalmi résszel most nem szeretnék foglalkozni) alaptantervet szeretne a kormányzat, akkor a bevezetést 2021-re kellene kitolni azért, hogy a rendszer minden szereplője felkészülten tudjon nekilátni az új feladatoknak. Egyébként a munkafolyamattal tantervelméleti történelmet ír a jelenlegi oktatási kormányzat: ugyanis olyat még nem látott a világ, hogy az alaptantervet nem fogadták el a döntéshozók, de már írják a hozzá tartozó kerettanterveket.

Jelenlegi információink szerint a Nat tartalmi része több mint egyharmadával csökken. Azt nem lehet tudni, hogy a preambulumot vagy egy

lenne a feltételek megteremtése után (bővíthető mondatbank, pedagógusok felkészítése). Úgy hírlik, lépcsőzetes lesz a Nat bevezetése, de reményeink szerint a tartalmi szabályozás (kerettanterv) egésze egyszerre fog megjelenni, mert csak így tekinthető át a teljes követelményrendszer, és csak így lehet a féléves bontást is elkészíteni.

Nagyon fontos lenne, hogy a tankönyvek és a hozzájuk tartozó tanmenetek, tanári segédanyagok a bevezetés előtt már fél évvel megismerhetővé váljanak. Arról sajnos le kell mondanunk, hogy a gyakorlatban bemért és kipróbált tankönyvekkel dolgoznak majd a kollégák. Ígéret csak arra van, hogy a bevezetésük után megnyitnak egy felületet, ahová fel lehet tölteni a tankönyv egyes feladataival kapcsolatos észrevételeket, hiányosságokat. Azt viszont nem lehet tudni, hogy ezek a gondolatok milyen nyilvánosságot kapnak és a javaslatokat mennyire fogják a könyvek szerzői figyelembe venni. Hajnal Gabriella egy megbeszélés alkalmával azt mondta, hogy minden pedagógus legalább egy alkalommal részt vehet egy tanfolyamon, ahol megismerheti az új tankönyveket, és módszertani támogatást is kap.

A Nat 2030 munkacsoport továbbra is folytatja az előkészületeket, de a munkájukról nincs pontos ismeretünk. Érdeemes folyamatosan nézni a www.oktatas2030.hu oldalon található szakmai anyagokat. Reménykedünk abban, hogy lesz még széles körű és valós szakmai vita az új Natról és a hozzá kapcsolódó kerettantervekről, annak ellenére, hogy az idő nagyon szorítja e munka résztvevőit.

Totyik Tamás

Változások az oktatást irányító minisztériumokban

Új gazdája lett a felsőoktatásnak, mivel a terület 2019. szeptember 1-jétől átkerült az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a köznevelés irányítására önálló államtitkárságot hoz létre, Maruzsa Zoltán vezetésével, aki eddig helyettes államtitkár volt. A szakképzés már egy éve átkerült a Palkovics László vezette tárcához. Lapzártánkkor még hivatalosan nem jelentették be, de úgy hírlik, hogy az ITM alatt egy olyan államtitkárság jön létre Bódis József vezetésével – aki eddig az Emmi oktatásért felelős államtitkára volt –, amelyhez három helyettes szakállamtitkárság tartozik: a felsőoktatási, a szakképzési és az innovációs. Az ITM-be távozik Horváth Zita, a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár is.

Szeptemberben már a parlament előtt lehet az új szakképzési és felnőttképzési törvény, a két területet érintő jogszabályok kikerülnek a köznevelési törvényből és egy önálló jogszabályt alkotnak. Tervezik a felsőoktatási bértábla átalakítását is.

részt törölték el, ami modern, XXI. századi szellemiséget tükrözött, vagy az egyes tantárgyak túl-szabályozott elemeiből vettek vissza. Most még csak a nemzeti köznevelési törvény nyári módosításából tudunk következtetni egy-két változásra – az biztos, hogy a pedagógusoknak nagyon sok feladatuk lesz az új Nat bevezetését követően. Úgy tűnik, féléves időkeretre kell majd lebontani a kerettantervekben meghatározott anyagrészeket. Az új szabályozás csak 30 százalékos eltérésre ad lehetőséget az alaptantervben meghatározottaktól – ami egyébként komoly előrelépésnek tekinthető az eddigi szabályozáshoz képest. Várhatóan a szöveges értékelés kikerül az alapcélok közül, pedig a bevezetésére hosszabb távon szükség

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (továbbiakban ITM) kezdeményezésére 2018 szeptemberében alakult meg a *Szakképzési Innovációs Tanács* (továbbiakban SZIT), ahová a minisztériumok és munkáltatók képviselői mellett meghívták a szakszervezeteket is. A *Pedagógusok Szakszervezete* Gosztorny Gábor alelnököt és Palotás József szakkértőt delegálta.

A plenáris üléseket a munkacsoportok egyeztetése előzi meg, ezek egy része azóta is folyamatosan működik (pl. a „szakoktatói életpályamodell”, a „végzettség nélküli iskolaelhagyás”). Vannak olyan munkacsoportok, melyek két plenáris ülés között elvégezték a munkájukat, aztán újjáalakultak, de jöttek létre új munkacsoportok is. Így ez valódi egyeztetésnek tűnik, de a – most már mondható – látszólagos szakmai párbeszéd alatt érdekes tapasztalatokat szereztünk. Teljesen váratlanul egy-egy plenáris ülés után olyan gyökeres változásokat jelentett be az ITM, amelyekről még csak említést sem tettek a közös gondolkodás alatt. A két legnagyobb horderejű változás a 2018 őszén törvénybe iktatott kancellári rendszer bevezetése és az OKJ 2019 nyarán bejelentett megszüntetése volt.

A *kancellári tisztség bevezetését* minden szakmai egyeztetés nélkül, az idő rövidségére hivatkozva hajtották végre. A szakképzési centrumok számának csökkentése után az új tisztségbe került negyven kancellár több mint a fele előzőleg főigazgatói vagy gazdasági vezetői pozíciót töltött be, nevükről – amely közérdekű adat – csak egy írásban elküldött kérés után kaptunk információt. A változást az ITM a kancellárok menedzser-szemléletének „behozatalával” magyarázta. A PSZ ezzel nem ért egyet, a magyar szakképzésben mindig voltak nagy formátumú vezetők, akik a pedagógia, a munkaerőpiac és az intézmény-menedzsment szempontjait egyaránt érvényesíteni tudták, a „kettős vezetés” nem a gyors és szakszerű intézményirányítást vetíti előre!

Az *Országos Képzési Jegyzék megszüntetésének* váratlan bejelentése szintén meglepetésként érte az egész szakmát. Azokkal a fő elvekkel, hogy a képzés igazodjon a gazdaság igényeihez (is), továbbá legyen rugalmas, alapjaiban egyet lehet érteni, bár a szakképzés céljait nem lehet elválasztani a gyermek (tanuló) és a társadalom egyéb szempontjaitól sem. Az ITM tervei szerint két „jegyzék” lenne a jövőben, az egyik a mintegy 180–200 szakképesítésé, melyek kizárólag iskolarendszerben lesznek oktathatók és szélesebb alapozást nyújtanának. A másik a felnőttképzésben oktatható „szakmai képesítéseké”, ezek számát nem korlátoznák. A tervezet további részletei nem ismertek, ebből számos kérdés adódik.

– Az állam által elismert lesz-e a felnőttképzési jegyzék?

– Mitől lesz ez rugalmasabb, mint az OKJ, hiszen ma is létezik a tervezett „jegyzék”: az MKIK támo-

A SZIT egy éve

LÁTSZÓLAGOS PÁRBESZÉD

gatott, nem OKJ szakmai képzéseket, ún. szakmai programkövetelményeket (SZKP, „B” képzési kör) tart nyilván.

Az SZKP-k elfogadása ma is nagyon rugalmatlan és bürokratikus eljárásban történik, ez a jegyzék nem vált be, amit alátámaszt Pölöskei Gáborné helyettes államtitkár prezentációja is, melyben összehasonlítja az alacsony számú „B” képzési körben benyújtott felnőttképzési engedélykérelmek számát és a 2018-tól általa liberalizált egyéb, „D” képzés körben beadott, kiugróan magas engedélykérelmek számát. Ebből és a korábbi tapasztalatokból is látszik, hogy a tervezett OKJ-megszüntetés az egyedi, helyi munkáltatói igényekre közel sem ad választ, míg az iskolarendszer számára is súlyos problémákat nyithat meg: – milyen szakmát fognak oktatni a (speciális) szakiskolákban, továbbá – mi lesz azokkal az iskolákkal, melyek szakmakínálata túlzottan beszűkül?

Egy alaposan átgondolt, széles körben egyeztetett OKJ-racionalizálással egyet lehetne érteni, azonban a jelenlegi tervek nem problémákat foglalkoztatnak, hanem újabbakat nyitnak meg.

A kormány által 2019. március 28-án elfogadott *Szakképzés 4.0* dokumentum több előre mutató elem mellett számos kockázatot hordoz, és szakmai hiányosság jellemzi.

Teljes egészében kimaradt a stratégiából a tan-kötelezettségi korhatár megemlése, hiába volt szó róla majdnem minden munkacsoportban. Kimaradt a régi nevükön speciális szakiskolák – melyek a sajátos nevelési igényű és enyhe értelmi fogyatékkal élő munkaerőpiacra történő felkészítését végezték – helyzetének rendezése. Szó sincs a hároméves, szakmunkásvizsgát adó képzés utáni nappali tagozaton, iskolai rendszerben szerezhető érettségi vizsgáról.

Veszélyt jelenthet az iskolatípusok ismételt átnevezése. A szakközépiskolát a szakképző iskola elnevezés váltja fel 2020-tól. A PSZ többször hangzott, hogy az iskolaszervezet, az iskolák átnevezése és a tartalomszabályozási dokumentumok 2–3 évente történő megváltoztatása nem befolyásolja a várt mértékben a lemorzsolódás csökkentését, valamint a beiskolázás, a minőség, a kibocsátás javulását, ellenben felesleges többet lehet ró az iskolákra, de a rendszer egyéb szereplőire is.

Kockázatot jelenthet az új képzési formák – műhelyiskola, dobbantóprogram, orientációs év – hiányos feltételek melletti bevezetése. Ezek a programok ugyan pozitív lehetőségeket is hordozhatnak, ugyanakkor humán és anyagi erőforrás ráfordítása nélkül eleve bukásra ítéltettek.

Sajnos a 2020. évi költségvetés nem tartalmazza ezeket a pluszforrásokat!

Veszélyt jelenthet továbbá a szakmai gyakorlati képzés gazdasági társaságokba (ágazati képzőközpont) történő kiszervezése. A tanulószerveződések száma a 2017. évi 55 ezerről 2019 májusára 49 ezer alá csökkent, ami nem magyarázható csak a szakképzésben jelentkező létszámcsökkenéssel. A PSZ fontosnak tartja a valódi duális képzés fejlesztését, de a fenti adatok azt mutatják, hogy a munkaerőpiaci hullámmás miatt nagyon fontos az iskolák meghatározó szerepének erősítése a minőségi szakképzés érdekében, ezért nem értünk egyet a fejlesztési és működési források kiszervezésével a párhuzamos ágazati

képzőközpontokba. Sokkal inkább az iskolai infrastruktúra fejlesztésére kell hangsúlyt helyezni!

Veszélyt jelenthet még a szakoktatói bérek elszáktatása a pedagógusbérektől. A PSZ folyamatosan hangsúlyozza, ez nem megoldás, mert hihetetlen bérfeszültséget okozhat a csak egy-egy „részfoglalkozás” bérének változtatása, amellet, hogy ennek fedezete a 2020. évi költségvetésben egyáltalán nem látszik. A teljes pedagógus-bértábla alapját képező – 2014-ben befagyasztott – ún. vetítési alapot kell megemelni!

Egyértelmű pozitív változás az új ösztöndíjrendszer bevezetése: e szerint minden képzési formában az összes diák részesülni fog valamilyen juttatásban. Előrelépést jelent az évenkénti szak-

maszerkezeti döntés eltörlése is, amely végre lehetővé teszi a hosszú távú tervezést a szakképzésben, ugyanakkor súlyosan aggályos, hogy a megyei fejlesztési és képzési bizottságok kivezetésével a lokális munkaerőpiaci igények egyeztetési fóruma megszűnt!

Ez a stratégia mindaddig csak terv marad, amíg el nem fogadják azt a cselekvési tervet, amely „tetté alakítja” a szavakat, illetve amíg el nem készítik a szükséges jogszabályváltozásokat.

A PSZ azt reméli, hogy ez a folyamat 2019 őszén a SZIT keretein belüli alapos tárgyalás után valósul meg, immár nem látszólagos, hanem érdemi szakmai párbeszéd keretei között.

Gosztonyi Gábor, Palotás József

A lapzárta után történt változásokra reagál az alábbi közlemény.

PSZ: Mielőbb hívják össze a Köznevelés-stratégiai Kerekasztal és Szakképzési Innovációs Tanács ülését!

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) csak a sajtóból értésült arról, hogy elkészült és a következő tanévben bevezetik a *Nemzeti alaptantervet* és a kerettantervet. Erről Kásler Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumát vezető miniszter beszélt a nemzeti tanévnyitón. Miután az új Nat korábbi változatának társadalmi egyeztetése megszakadt, a most bejelentett változat társadalmi egyeztetéséről egyáltalán nincs információ, a PSZ a Köznevelés-stratégiai Kerekasztal ülésének haladéktalan összehívását kezdeményezi, továbbá az érdemi társadalmi egyeztetés azonnali megkezdését. Erről a PSZ levélben tájékoztatta Kásler Miklós minisztert.

Újabb meglepetésként Maruzsa Zoltán helyettes államtitkár legutóbb azt nyilatkozta: az új *Nemzeti alaptanterv*nek még csak egy újabb munkaverziója készült el, amely nem érett a szakmai egyeztetésre. Ez is indok arra, hogy mielőbb ülést tartson a Köznevelés-stratégiai Kerekasztal.

A PSZ a Szakképzési Innovációs Tanács ülésének haladéktalan összehívását is kezdeményezte Palkovics Lászlónál, az ITM-et vezető miniszternél. A szakszervezet az elmúlt egy évben többször megfogalmazta aggályait a szakképzés ismételt átalakítása miatt, továbbá azért, mert a szakképzést kiszakítanák a köznevelés rendszeréből. Most pedig sürgeti a konkrét intézkedéseket tartalmazó cselekvési terv megvitatását a társadalmi partnerekkel. Ha szeptember 20-ig nem hívják össze a SZIT ülését, a PSZ megfontolja, hogy kilép a tanácsból.

Budapest, 2019. szeptember 3.

Pedagógusok Szakszervezete

Pedagógus dalosok hangversenyei a Bereg szívében

A Pedagóguskórusok Országos Társasága, a vásárosnaményi Liszt Ferenc Vegyeskar és Vásárosnamény önkormányzata kiemelt támogatásával 2019. június 22–23-án országos dalostalálkozóra került sor a kórustársaság egyesülettől alakulása 30. évfordulója tiszteletére, valamint Georg Friedrich Händel és Franz Joseph Haydn emlékére. A seregszemle szerves része volt a Vásárosnamény várossá válása 40. évfordulója alkalmából rendezett programsorozatnak.

A találkozó fővédnöke Fekete Péter, az Emmi kultúráért felelős államtitkára, védnökei Filep Sándor, Vásárosnamény polgármestere, Mindszenty Zsuzsánna, a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA, Seszták Oszkár, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés, Szabó Zsuzsa, a Pedagógusok Szakszervezete és dr. Tóthpál József, a Magyar Muzsikusz Fórum elnöke voltak.

A már-már tikkasztó hőségben egyszerre négy helyszínen vette kezdetét a seregszemle.

Az eklektikus stílusú, XIX. században épült

■ gergelyiugornyai református templomban

elsőként a záhonyi Főnix Kórust (karnagy: Vassné Oláh Ágnes) hallgathattuk meg, majd őket követte a Tiszaföldvári Pedagógus Női Kar (karnagy: Erdős Mihályné), az újfehértői Körkép Városi Vegyeskar (karnagy: Király Kálmán), a Győri Pedagógus Énekkar (karnagy: Katona Tibor, Fasang-díjas).

Az énekkarok változatos, gazdag repertoárja és nagyszerű előadása megörvendeztette a hallgatóságot. Zárásként két összkari darab csendült fel: Franz Joseph Haydn – Kerényi György: Erdő mélyén, esti csendben (Vassné Oláh Ágnes), Georg Friedrich Händel: Győzelmi kórus (Katona Tibor).

Az 1871-ben épült

■ vitkai református templomban

a koncert a váci Serenus Kórus (karnagy: Hornyák Tamás) fellépésével vette kezdetét. A folytatásban a mátészalkai Zenebarátok Kórusa (karnagy: Balogh Ferencné, Fasang-díjas), a komáromi Vox Femina Női Kar (karnagy: Hoffmanné Kemenes Vera, Fasang-díjas), a szintén mátészalkai Ádám Jenő Pedagóguskórus (karnagy: Csányi Ottó, Fasang-díjas) következett. A sort a ceglédi Kardos Pál Pedagógus Énekkar (karnagy: Soltészné Lédeczi Judit, Liszt- és Fasang-díjas) zárta.

A sokszínű, igényes műsorválasztás és a minőségi, magabiztos előadás jellemezte a fellépő énekkarokat. A műsor végén itt is felcsendült

valamennyi dalos ajkáról a Haydn- és a Händel-mű, előbbi Hoffmanné Kemenes Vera, utóbbi Csányi Ottó vezényletével.

■ A Lónyai Menyhért Baptista Szakgimnázium és Szakiskola kiváló akusztikájú aulájában

a hangversenyt a hajdúnánási Maklár Lajos Városi Énekkar (karnagy: Varga Miklós) nyitotta meg. Majd a jászberényi Lehel Vezér Gimnázium Férfikara (karnagy: Deméné Ilonka Gabriella), a Szirmok – Érd Városi és Pedagógus Női Kar (karnagy: Stiblo Anna) és a szintén jászberényi Cantate Nobis Énekegyüttes (karnagy: Thormanné Husznay Mária) mutatta be magas színvonalú, változatos repertoárját, nagy sikerrel. E koncert is a két összkari művel fejeződött be, amelyeket Varga Miklós és Thormanné Husznay Mária dirigált.

■ A művelődési központbeli

hangversenyt Szabó Zsuzsa, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke nyitotta meg. Visszaemlékezésében szólt a pedagóguskórus-mozgalom kezdeti lépéseiről, a fejlődésről, a kiteljesedésről. Kiemelte a szakszervezet és a kórustársaság szoros kapcsolatát.

Először a házigazda vásárosnaményi Liszt Ferenc Vegyeskar (karnagy: Iványi Tamás) lépett a színpadra. Majd a debreceni Maróthi György Pedagógus Kórus (karnagy: Gáll Péter), a szegedi Szeghy Endre Pedagógus Női Kar (karnagy: Szabó Katalin), a hajdúböszörményi Daróci Bárdos Tamás Vegyeskar (karnagy: Gáll Péter) és a hajdúszoboszlói Bárdos Lajos Városi és Pedagógus Énekkar (karnagy: Szentpáliné Páll Beáta) sokszínűen összeállított műsora, az egyházi és világi művek összhangja, azok nívós megszólaltatása a közönség sűrűn felhangzó elismerésében is kifejeződött.

Mint minden helyszínen, itt is végszóként csendült fel a Haydn- és a Händel-kompozíció Szentpáliné Páll Beáta, illetve Gáll Péter vezényletével.

Este a

■ Tomcsányi-kastély előkertjében

gyűltek össze a kórusok. Rendezvényünk szorosan kapcsolódott az idén 17. alkalommal megrendezett Múzeumok Éjszakája rendezvénysorozat beregi múzeumi programjához. Az 500+ címmel meghirdetett produkció keretében a több mint 500 dalos nemcsak embertömegével (a hatalmas mennyiségű szűnyog legnagyobb öröme), hanem énekével is megtöltötte a parkot. A Gebri József, Fasang-díjas karnagy által vezényelt Beregi népdalcsozor előadását követően itt is felcsendült Haydn és Händel műve, amelyeket Solteszné Lédeczi Judit (Liszt- és Fasang-díjas), valamint Holló Gyula (Fasang-díjas) karnagyok dirigáltak.

Már esteledett, amikor a énekesek zsúfolásig megtöltötték a

■ Városi Sportcsarnokot.

A seregszemle résztvevőit, vendégeit Filep Sándor polgármester köszöntötte. Elmondta, hogy egy kisváros életében mennyire fontosak az ilyen alkalmak, s örömmel vállalták a házigazda szerepét. Méltatta az éneklő pedagógusok kultúrákövetítő, értéktérítő, ízlésformáló tevékenységét, amelynek hatása messze túlmutat az iskolák falain.

A szavakat énekeszó váltotta fel. A Beregi népdalcsozor Gebri József, a Händel-művet Hornyák Tamás dirigálta, s közel hatszáz kórustag dalolta önfeledten.

A 2019. évi Fasang-díj átadása

Fasang Zoltán (Magyar Örökség díjas) ismertette a kuratórium döntését, mely szerint a 2019. évi díjazott Iványi Tamás, a vásárosnaményi Városi Vegyeskar karnagya. Majd a jelenlévők szünni nem akaró vastapsa és ovációja közepette átadta az elismerést.

A laudációt Fuchsné Fasang Márta (Magyar Örökség díjas) olvasta fel, amelyből álljon itt néhány gondolat:

„Iványi Tamás közel 40 éve kitűnő felkészültséggel, nagy ügybuzgalommal, szép eredménnyel vezeti a kórust. Munkáját a szakmai igényesség, a módszertani sokszínűség, a kreativitás, a Kodály-módszer magas szintű átadása jellemzi. Sokat tesz a kórusmozgalom utánpótlás-neveléséért is. A helyi középiskolában az ének-zene oktatását végzi. Rendszeresen látogatják a beregi tájegység falvait, értékes kulturális élményt nyújtva dalaikkal. Állandó résztvevői a megyei dalostalálkozóknak és a pedagóguskórusok országos rendezvényeinek. Nevéhez fűződik az 1966-ban megalakult, országgyűlési képviselők által álló SZENÁ-TOROK énekkar megszervezése és vezetése. 2016-ban férfikart is alakított, amely azóta is töretlenül működik. Mindezek alapján a kuratórium Iványi Tamás karnagy számára adományozza a Fasang Árpád-díjat.”

A jelenlévők Iványi Tamás vezényletével Fasang Árpád Jelige című zeneműve megszólaltatásával emlékeztek a zenekultúra terjesztésében, a pedagóguskórus-mozgalom fejlődésében elévülhetetlen érdemeket szerzett zenepedagógusra.

Vasárnap a kórusok helyi és környékbeli nevezetességekkel ismerkedhettek. Néhány énekkar pedig templomokban örvendeztette meg énekével a hívőket és az érdeklődőket.

A szervezők mindent megtettek azért, hogy a résztvevők feledhetetlen élményekkel gazdagodva, szívesen gondoljanak vissza az örömteli együttlétre, gyarapítva e vendégszerető város hírnevét. A visszajelzések igazolták: sikerült.

S egy végső konklúzió: a kórustársaság-nak továbbra is törekednie kell a hasonló fesztiválok szervezésére, mert a kórusoknak szükségük van az ilyen bemutatkozási alkalmakra, az együttlétre, a közös éneklés felemelő, semmivel nem helyettesíthető élményére.

Göbölös Lúdia

Tizenhárom szakszervezet munkáját kell segíteni

Interjú Csóti Csabával, a SZEZ új elnökével

Tisztújító kongresszust tartott június végén a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEZ), ahol Csóti Csabát választották elnöknek, aki a szakszervezeti munkában már nem kezdő. Levéltárosként dolgozott, amikor belépett. Most a KKDSZ vezetői posztjáról került a konföderáció élére. A Közgűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete tagja az 1990-ben alakult szövetségnek, amelyben a Pedagógusok Szakszervezete alapító tag.

– 1998-tól néhány év megszakítással 2014-ig a KKDSZ munkahelyi alapszervezeti titkára, tizenhét éven át Somogy megyei elnöke, 2013-tól alelnöke, majd 2016-tól elnöke. A mozgalmi életet és az érdekvédelem lehetőségeit jól ismerheti, de némileg eltérő feladatai lesznek egy konföderáció vezetőjeként. Mennyiben lesz más a munkája?

– Teljesen más lesz. Egy vezetőnek a szakszervezetben alapvetően a tagokkal kell foglalkoznia, ezt tettem én is a korábbi pozícióimban. Egy szövetségben a szövetséges szervezetek vannak a fókuszban, ami más típusú munkát igényel. A konföderációban lévő tizenhárom szakszervezet összetételéből adódóan az elnök elsődleges feladata, hogy közöttük összhangot, együttműködést tudjon fenntartani. Illetve a SZEZ intézményrendszerét használva a tagszervezetek munkáját segítse. Azt látom, hogy az 1990-es, 2000-es években olyan helyzet alakult ki, amelyben a SZEZ egyfajta csúcsszervezetként működött. Ma ettől lényegesen különbözik a szakszervezeti politika. A konföderáció munkája persze egyszer eredményesebb volt, máskor kevésbé volt alkupozícióban a SZEZ, de a rendszer nem működött rosszul, egészen a 2010-es évek elejéig. Tudjuk, hogy jelenleg az állam képviselőjeként a kormány – mint munkáltató – nem tárgyal érdemben a terület munkavállalóit képviselő konföderációval. Sőt, a korábbról is jobban felszabdalta az állami alkalmazottak foglalkoztatási rendszerét: az új rendészeti törvénnyel, az új kormánytisztviselői törvénnyel stb. Atomjaira bontotta a közszférában és a közszolgáltatásban dolgozók munkajogi és szervezeti rendszerét. Ami nem változott, az az, hogy a közszféra egy munkáltatós rendszerben létezik továbbra is. Mindegy, hogy a munkáltatót kormányzatnak, önkormányzatnak, minisztériumi fenntartónak nevezzük-e, vagy éppen állami/önkormányzati tulajdonban lévő kft.-ről beszélünk. Sőt, az alapítványi és az egyházi fenntartású intézmények is alapvetően függenek az állami támogatásoktól. Ezért a mindenkori kormányzati költségvetéstől és így közvetve a kormányzati politikától függ az, hogy az e területen dolgozó munkavállalóknak – köz- és kormánytisztviselőknek, közalkalmazottaknak, rendvédelmi dolgozóknak, alkalmazottaknak – milyenek a munkakörülményeik, milyen a bérük, mennyire van joguk beleszólni saját életük alakításába a munkahelyeken. Épp ebből következik azonban, hogy ma is csak a SZEZ tudja együtt képviselni a teljes közszférát, a SZEZ tagszervezeteibe tömörülő munkavállalók érdekeit.

– Ma is létezik valamifajta egyeztetés.

– Az intézményes egyeztetési kereteket, amelyben részt vesz a SZEZ, természetesen fent kell tartani, de ma olyan időköt élünk, hogy pusztán az intézményes keretek közötti fellépéstől jelentős eredményt nem várhatunk. Hangsúlyozom, a legnagyobb eredmény az lenne a SZEZ-ben, ha a konföderáció támogató, kiszolgáló szerepét tudjuk erősíteni az ágazati tevékenységek kapcsán. Ezen belül elsődlegesnek tartom a későbbi szakszervezeti vezetők képzését, s ennek részeként – ezt megválasztásom előtt többször kiemelttem – nagyon fontos a SZEZFIT megerősítése. Persze a 40 feletti tisztségviselők számára is lehet és kell tréningeket, képzéseket szervezni.

– Úgy tudom, nincsen vezetőképzés a magyar szakszervezetekben, milyen tudást lehetne itt megszerezniük?

– A technológiáját nem én találom ki. Megválasztásom előtt a programbeszédemben kértem a kongresszust, hogy az általam javasolt alelnököket válassza meg. Ez egyébként így is történt. Az egyes alelnökökre különböző feladatokat kívánok bízni, egyiküküké lenne a képzések,

tréningek, csapatépítések szervezése, koordinálása, természetesen a tagszervezetek érintett vezetőinek bevonásával.

– Ön szerint milyen legyen a viszonya, a kapcsolata a politikával a szakszervezeteknek, konföderációknak?

– A szakszervezetek vezető tisztségviselőinek, különösen a konföderációk elnökeinek tevékenysége politika. Az rossz gyakorlat, hogy megpróbálunk jelzöt tenni a politika szó elé, például a sokak által annyira kedvelt „szak-” előtagot. Egy politikai tér van, ebben mozognak a pártok, a szakszervezetek, a civil szervezetek, a szakmai egyesületek, a lobbiszervezetek, ezért a konföderációs elnök a politikai élet szereplője. Ez nem az ő döntése, főleg a média által nagyon erősen befolyásolt társadalomban. Ezt praktikus tudomásul vennie minden szakszervezeti vezetőnek, így nekem is. Az fogja rám mondani, ahogy az elődeimre is, hogy pártpolitizálok, aki címkézni akar. Ezt nyilván nem lehet elkerülni, de felesleges energiabefektetés ilyen hisztérikus címkézéssel vitatkozni.

– Akkor egy-egy ügy kapcsán alakulhatnak ki egyetértések?

– Elmondom, hogyan látom ezt a kérdést. A SZEFE munkavállalóinak munkáltatója a magyar állam, ezért a munkavállaló és a munkáltató közötti konfliktus a munkavállaló és a magyar állam közötti konfliktus. Ezért vannak olyan helyzetek, például a költségvetés kapcsán, amikor egy ágazati vagy konföderációs vezető az állami elképzelésekkel szemben foglal állást. Intelligencia kérdése, hogy ezt valaki ellenzéki vagy szakszervezeti politizálásnak tekinti-e? Szerintem, ha egy bér vita kapcsán a szakszervezeti vezető véleménye egybeesik valamelyik pártnak a véleményével, az nem pártpolitikát jelent, hanem egybeesést. Ennyit és nem többet.

– Akkor most egy aktuális helyzetről kérdezem. Kilenc szakszervezet 2019 januárjában megalakította az Országos Közzszolgálati Sztrájkbizottságot, ennek is ön lett az ügyvivője júliusban. Bérékhez, juttatásokhoz kapcsolódó követeléseket fogalmaztak meg, és arra várnak, hogy az illetékes kormányzati képviselővel megkezdjék a tárgyalásokat. Ez az ügy azóta csak húzódik, folyamatos levélváltás zajlik. Hogyan tovább?

– A munkaadói oldal számos blöfföt bemozdó pókerjátszmát folytat. Ehelyett egyszerűen tárgyalni kellett volna már eddig is a különböző kérdésekről. A kormány eltérő jogértelmezésekkel próbálja ezt a tárgyalási kötelezettségét minél távolabbi időpontra kitolni. Ezt a helyzetet legalább nekünk felelősségteljesen kell kezelnünk. Ha a jogi fufangok által felállított csapdahelyzetet

rendezzük és a munkavállalók sztrájkképessége továbbra is erős marad, akkor lehet és kell sztrájkot hirdetni. Azt hiszem, azzal mindenki tisztában van, hogy a gyalázatos kereseti viszonyok elegendő okot adnak a sztrájkfellépésre.

– A célok elérése érdekében inkább a tárgyalások vagy a keményebb érdekérvényesítés híve?

– Aki nem tárgyaláspárti, ne menjen szakszervezeti vezetőnek. A szakszervezet nem egy bolsevik párt, amely megostromolja a Téli Palotát. Amennyiben a tárgyalópartner nem hajlandó a rendezett intézményes keretek között lefolytatni az egyeztetéseket, a tárgyalásokat, akkor – természetesen a jogszabályoknak megfelelően – a másik oldalnak, a szakszervezeteknek lehetőségük, és ha a tagságuk úgy dönt, kötelességük a radikálisabb fellépést vállalni, legyen az utcai flashmob, tüntetés, médiakampány vagy végső esetben a sztrájk. Értelmetlen a tárgyalás és az erőteljesebb fellépés szembeállítás, a kettő nem zárja ki egymást, hanem egymással párhuzamosan létezik. Az egyeztetés a fellépések kapcsán nemcsak kifelé, de befelé, szervezetben belül is nagyon fontos, akkor, amikor a módszerek megítélésében a tagszervezetek között van különbség. Például, ha egy akcióra sor kerül, de az egyik tagszervezet tagsága nem szeretné a radikálisabb érdekérvényesítő eszközt alkalmazni, a másiknak pedig épp ez lenne a megfelelő. Alapvetés, hogy a különböző módszerek alkalmazását ne kérjék számon egymáson a tagszervezetek. Konszenzusra kell jutni abban, hogyan történjen egy akció lebonyolítása vagy a médiában történő megjelenítése. Meggyőződésem, hogy az elképzelések koordinálása a legfontosabb feladata ma a SZEFE elnökének. Ha az ilyen belső egyeztetések rendszerszerűekké válnának és néhány év múlva az én személyemtől függetlenül, nélkülem is jól működnének, azt nagy megelégedettséggel venném tudomásul.

A SZEFE VEZETŐSÉGE

A SZEFE új elnöke: **Csöti Csaba**; alelnökök: **Szabó Zsuzsa, Szűcs Viktória, dr. Agg Géza, Szatmári Lajos** – ők tagjai az ügyvivő testületnek is, amelynek tagja továbbá: **dr. Flaskár-Nagy Melinda, Kissné Lojek Erzsébet, Papp Katalin, Papp-Nagy Viktória, dr. Duló Károly, Gosztönyi Gábor, Lázár András, dr. Mayer Lajos, Mezei Tibor, Nemes István, Toma Lajos**. Az ügyvivő testület tehát 16 tagú.

A felügyelőbizottság tagjai: **Guba Péter Gábor, Veres Éva, Kissné Kovács Nóra és Szatmári Zoltánné**.

OKSZ

2019. január végén alakult meg az Országos Közzszolgálati Sztrájkbizottság (továbbiakban: OKSZ) a SZEFE 9 tagszervezetéből. A félév folyamán más konföderációk egy-egy szakszervezete is csatlakozott a sztrájkbizottsághoz, érintettség hiányában többen felfüggesztették tagságukat. Jelenleg az OKSZ hat aktív szakszervezete küzd az állami bürokráciával.

A kormány feltalálta a „levelező tagozatot”: tárgyalások helyett folyamatos levélváltás folyik az OKSZ és a magyar állami szervek között. Az OKSZ egységesen kíván fellépni a közzszolgálati munkavállalók érdekében, a kormány folyamatosan megosztásra törekszik, az ágazatok helyettes államtitkáraihoz irányítja a szakszervezeteket. Az egyes államtitkárságokkal folytatott közös OKSZ-tárgyaláson világosan kiderült, hogy az illetékes helyettes államtitkárok nem rendelkeznek egy valódi sztrájk tárgyaláshoz szükséges jogosítványokkal! Érdemi választ mindeddig nem kaptunk, a „levelező tagozat” tovább működik.

Gosztönyi Gábor

Előzmény

A közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről rendelkező 2019. évi LXX. törvényt (Mód. tv.), bár nem a tervezett „tempóban”, de váratlan gyorsasággal, előzetes egyeztetés nélkül fogadta el az Országgyűlés, írta alá Áder János köztársasági elnök, és hirdették ki a Magyar Közlöny 126. számában 2019. július 18-án.

A jogszabály, különösen szerkesztése, átláthatatlan hivatkozásai miatt – véleményem szerint – nem könnyű olvasmány.

A közneveléssel összefüggő egyes törvények, elsősorban a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról – a teljesség igénye nélkül

A Mód.tv. 43. §-a értelmében a módosítások különböző időpontokban léptek/lépnek hatályba:

- a kihirdetést követő 8. napon, azaz 2019. 07. 26-án
- 2019. 09. 01. napján
- 2020. 01. 01. napján
- 2020. 04. 01. napján
- 2020. 09. 01. napján
- 2021. 09. 01. napján

Tekintettel arra, hogy a módosítások többségének oka a dereguláció volt, nevezetesen, hogy az eddig a Nkt.-ban szabályozott egyes kérdéseket kormányrendeleti szintre utalta a jogalkotó, nélkülözhetetlen volt egyes kormányrendeletek módosítása.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CX. számú törvény (Nkt.) 2019. 07. 26. napjával módosított 94. § (4) bekezdés g) pontjában írt felhatalmazás alapján a kormány 196/2019. (VIII. 1.) számú kormányrendeletével elkészítette az egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosítását.

Egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek, elsősorban a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm.-rendelet (Ép.r.) módosításairól a teljesség igénye nélkül

A kormányrendeletet kihirdették a Magyar Közlöny 137. számában, 2019. augusztus 1-én. A módosítások – bizonyos kivételekkel – a kihirdetést követő nyolcadik napon léptek hatályba.

A Pedagógusok Lapjában a két nagy terjedelmű módosítás ismertetésére egyetlen cikkben természetesen nincs lehetőség, ezért az egyik, nagy érdeklődést és felháborodást kiváltó módosítást „járnám körbe”.

I.

Az Nkt. 67. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lépett:

„(1) Nevelési-oktatási intézményben intézményvezetői megbízás felsőfokú végzettséggel, pedagógus szakképzettséggel rendelkező és a kormányrendeletében meghatározott egyéb feltételnek megfelelő személynek adható.”
A módosítás a dereguláció érdekében a nevelési-oktatási intézmény vezetői megbízás szakmai, képzettségi feltételeinek meghatározására kormányrendeletnek ad felhatalmazást.

Hatályba lépett: 2019. 09. 01.

Az Nkt. 83. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az érintett

országos nemzetiségi önkormányzat a nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő intézmény vezetőjének megbízásával és megbízása visszavonásával kapcsolatos véleményezési jogának kikérésére a (4) bekezdés alkalmazandó.”

A nevelési-oktatási intézmény vezetőjének megbízásával és annak visszavonásával összefüggő véleményezési eljárás hatályon kívül helyezésre kerül, ez alóli kivétellel a nemzetiségi önkormányzatok véleményezési jogát külön rendelkezéssel biztosítja a módosítás.

Hatályba lép: 2019. 07. 26.

Az Nkt. 94. § (4) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a kormány, hogy) „g)

az intézményvezetői megbízás iskolai végzettséggel, szakképzettséggel kapcsolatos és egyéb részletes feltételeit (rendeletben állapítsa meg).

A módosítás jelentősen bővíti a kormányrendeleti szabályozás körét.

A kormányrendeletek módosítása ekkor még hiányzott, de feltehető volt, hogy „A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm.-rendelet (Ép.r.) III. fejezete jöhet számításba.

Hatályba lépett: 2019. 09. 01.

Az előterjesztő magyarázata itt azonban nem tett említést arról, hogy a Mód.tv. 33. § (1) bekezdésének bizonyos pontjaiban a vezetői megbízással kapcsolatosan milyen rendelkezéseket **helyezett hatályon kívül** már 2019. 07. 26. napjától.

➤ **A hatályon kívül helyezett részeket áthúzással jelölöm:**

67. § (1) Nevelési-oktatási intézményben az intézményvezetői megbízás feltétele:

(8) Az intézményvezetői megbízásra benyújtott pályázat részét képező vezetési program, a vezetési programmal kapcsolatosan – e törvény alapján véle-

ményezésre jogosultak által – kialakított vélemény és a vélemény kialakításával kapcsolatos szavazás eredménye közérdekből nyilvános adat, amelyet a köznevelési intézmény honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

68. § (1) A tankerületi központ által fenntartott köznevelési intézmény, többcélú intézmény vezetőjét – az e törvényben foglalt szervezetek, közösségek, személyek és a fenntartó véleményének kikérésével – az oktatásért felelős miniszter bízza meg öt évre. Az állami köznevelési intézmény, többcélú intézmény vezetője megbízásának visszavonásáról a megbízási jogkör gyakorlója dönt.

70. § (2) A nevelőtestület

—j) az intézményvezetői, intézményegység-vezetői pályázathoz készített vezetési programmal összefüggő szakmai vélemény tartalmáról; dönt.

83. § (3) A fenntartó

e) vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő döntése vagy véleményének kialakítása előtt beszerzi a (4) bekezdésben foglaltak véleményét.

(4) A fenntartó (3) bekezdésben foglalt döntése előtt ki kell kérni:

- az intézmény alkalmazotti közössége,
- az óvodaszék, az iskolaszék,
- a szülői szervezet,
- az iskolai diákönkormányzat,
- a nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő intézmény esetén – ha nem rendelkezik egyetértési joggal – a települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az érintett országos nemzetiségi önkormányzat,
- szakképző iskola esetén a fővárosi, megyei gazdasági kamara,
- az állami fenntartású szakképző iskola esetén a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter,

h) a vagyonkezelésében levő ingatlan tulajdonos önkormányzatának véleményét.

Mindez azt jelenti, hogy mind a foglalkoztatottak, mind a szolgáltatást igénybe vevők ritkábban döntési, többnyire véleményezési joga megszűnik.

A döntés példátlan, a tiltakozások közismertek.

II.

A témát érintő felhatalmazás alapján kiegészített Ép.r. rendelkezései a következők:

9/A – A nevelési-oktatási intézményvezetői megbízás feltételei

21/A § (1) Nevelési-oktatási intézményben az intézményvezetői megbízás feltétele:

- az adott nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakör betöltéséhez szükséges, az Nkt. 3. mellékletében meghatározott szakképzettség, középiskolában pedagógus-munkakör betöltésére jogosító mesterképzésben szerzett szakképzettség,
- pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettség,
- legalább négy év pedagógus-munkakörben, vagy heti tíz tanóra vagy foglalkozás megtartására vonatkozó óraadói megbízás ellátása során szerzett szakmai gyakorlat, valamint
- a nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben fennálló, határozatlan időre, teljes munkaidőre szóló alkalmazás vagy a megbízással egyidejűleg pedagógus-munkakörben történő, határozatlan időre teljes munkaidőre szóló alkalmazás.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti óraadói megbízás ellátása során szerzett szakmai gyakorlat megállapításakor az egy időben több köznevelési intézménnyel fennálló óraadói megbízási jogviszony keretében ellátott tanórák, foglalkozások számát össze kell adni.

(3) A kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó nevelési-oktatási intézményben intézményvezetői megbízást az kaphat, aki az (1) bekezdésben meghatározott feltételek mellett felsőfokú végzettséggel és a gyermekek, tanulók sajátos nevelési igényének típusa és súlyossága szerinti gyógypedagógusi, gyógypedagógiai tanár vagy terapeuta, konduktor, konduktor-tanító, konduktor-óvodapedagógus, konduktor (tanító) vagy konduktor (óvodapedagógus) szakképzettséggel rendelkezik.

(4) Ha nincs a képzés szakirányának megfelelő egyetemi szintű tanárképzés, szakgimnázium vezetésével megbízható az is, aki a képzés szakirányának megfelelő mesterképzésben szerzett szakképzettséggel rendelkezik.

(5) Többcélú intézményben intézményvezetői megbízást az kaphat, aki bármelyik, az intézmény által ellátott feladatra létesíthető intézmény vezetői megbízásához szükséges feltételekkel rendelkezik. Ha a feltételek bármelyike mesterfokozatot ír elő, az intézményvezetői megbízáshoz erre van szükség.

21/B § Ha az intézményvezetői megbízásra irányuló pályázati eljárás azért nem vezetett eredményre, mert egyetlen pályázó sem rendelkezett pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettséggel, legfeljebb egyszer két évre szóló intézményvezetői megbízás adható annak a személynek is, aki az intézményvezetői megbízás többi feltételének megfelel, rendelkezik pedagógus-szakvizsgával, és megbízásával egyidejűleg vállalja az intézményvezetői szakképzettség megszerzését. Az e szakasz szerinti megbízás pályázat nélkül további három évvel meghosszabbítható, ha az érintett az intézményvezetői megbízását követően az intézményvezetői szakképzettséget megszerezte.

Hatályba lépett: 2019. 09. 01.

Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária

munkajogász, vezető jogtanácsos, ILO-közvetítő és döntőbíró

Budapest, 2019. szeptember 2.

KEDVES OLVASÓK!

Arra biztatjuk Önöket, írják meg személyes sorsukat néhány mondatban: a levelekből közölt válogatás megjelenhet a Pedagógusok Lapjában.

Éppen csak elkezdődött a tanév, máris levelek sokasága érkezik a Pedagógusok Szakszervezetéhez: iktatnánk mindet sorra, de némelyikhez, az életpálya jótékony takarója alá rejtett, egyéni sorsokat mégis felfedő írásokhoz nem találtunk iktatószámot. Ezért név nélkül, ám az érintettek hozzájárulásával szemelvényeket adunk közre a levelekből.

„Mentsék meg a gyermekem osztályfőnökét!”

- ez a szokatlan kérés érkezett egy szülőtől, aki egy fiatal tanárért aggódik: „Gimnazista gyermekemet egy fiatal, 15 éve a pályán lévő tanár tanítja, ő az osztályfőnök is. A kamaszok szeretik a „jófej” férfit, talán azért is, mert ritkaság ezen az elnőiesedett pályán. Szeretik, mert a nyelvüket beszéli, szeretik, mert még nem fáradt bele a napi rutinba, szeretik, mert lelkesít. Csakhogy ez a fiatal férfi nemcsak másod-, hanem harmadállást is vállal évek óta, hogy megengedhesse magának a gimnáziumi tanári státuszt. Így tehát összesen három munkából fedezi megélhetése költségeit, persze nem azért, mert luxuskiadásai lennének. Kitöltötte a Pedagógusok Szakszervezete munkaterhet mérő kérdőívét: alighanem listavezető a több állására fordított heti 91 munkaórájával. Önök szerint meddig bírhatja erővel, kitartással, lelkesedéssel? Mikor van ideje pihenni, kikapcsolódni, feltöltődni, netán családot tervezni? Miért várják meg, hogy az ilyen tanárok hátat fordítsanak az iskoláknak? Ki jár rosszul, ha elmenekülnek arról az életpályáról, amelyet a kormány hirdet nekik nap nap után? Talán a kormány? Aligha! Sokkal inkább a gyerekek. Kérem, mentsek meg őt! Mentsek meg őket!”

„Mentsék meg a gyermekem osztályfőnökét!” A pályaelhagyó zongoratanárnő Variáció életpályára: állami tanárból magántanár

Egy fiatal zongoratanárnő megrettent a reá váró sorstól:

havi 135 ezerrel honorálja a kormány, hogy lemondott a gyermekkoráról, kitartó szorgalommal tanult és ült a zongoránál. Mint leveléből kiderült, a pályaelhagyók sorát gyarapítja:

„2019-ben kénytelen voltam kitörölni a zongoraművész-tanári szakot és az ELTE jogász szakára felvételt nyerni, mert nincs más út.”

„Ez az ország élhetetlen. Száraz kenyéren és 500 forint/kg párizsin élni 34 éves koromra (velem együtt sok-sok nagyon tehetséges emberrel), a falat kaparva ekkora szorgalommal, amit megelőzött az, hogy 6 éves korom óta napi 4-5 órát gyakoroltam úgy, hogy mellette leérettségiztem és benne van az életem (ahogy a hegedűművészek is, a gitártanárnak is), majd a fizetés 2019-ben a 2014-es minimálbér. (...) hova születtem/születtünk?”

„Kedves Szakszervezet! Nagyon, nagyon fáj az, hogy bajban van az életem, mert anynyit fogok keresni, mint egy takarító vagy egy kőműves olyan eredményekkel, amik elvették az életemet és a szabadidőmet, mert szívből csináltam azt, amit csináltam.”

Részletek egy nyugdíjas budapesti tanárnő leveléből:

„Vérzik a szívem a kollégáért. Semmi pénzért nem tanítanék. Pedig szerettem, és a gyerekek is hiányoznak, de az iskola nem.”

„Egy pedagógus tavaly hagyta ott a tanári pályát egy szakgimnáziumból. Ő kiváló fizikatanár. Egy éve otthon ad magánórákat, készít fel érettségire gyerekeket. Épp ma mesélte, hogy már fullon van erre az évre. A szülők kétségbeesetten keresik...”

„A nyár nem volt elég arra, hogy kipihenjék magukat. Egy igen közeli barátom most adta fel a pályát. Még nincs ötvenéves. (...) Szuper angoltanár és osztályfőnök VOLT. Nincs új munkahelye, de a régitt ott kellett hagynia. Tavaly már egyre többször volt betegállományban. (...) De vajon mi hajszojzuk túl magunkat vagy a munkáltatóink?”

Kiút a magyar hanyatlás korából

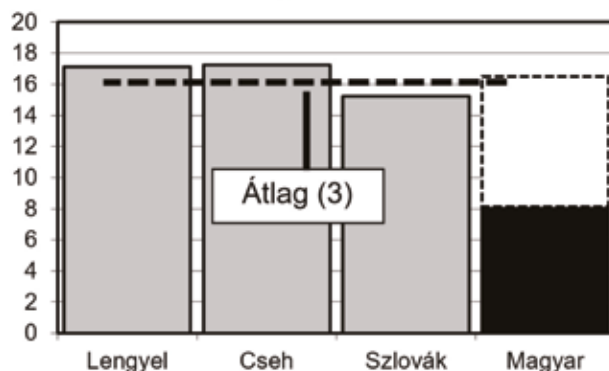
Könyvajánló

A Metón Iroda, a könyv kiadója 14 éve készít társadalmi metszeteket hivatalos adatbázisok alapján. 2006-ban jelentette meg a Szociálprofil című kiadványt, s már ez rámutatott arra, hogy az alkalmazotti keresetben jelentős elmaradás van GDP-hez (főleg az ipari indexhez) mérten. 2016-ban elkészült a Szociálprofil 2006-os változatának a megújítása, Lemaradt ország – kiűtkeresés címmel. 2018-ban pedig frissítve, pénzügyi, gazdaságtikai és gazdaság szerkezeti helyzetet leíró fejezetekkel kibővítve jelent meg a Kiút a magyar hanyatlás korából című kiadvány.

Az alábbi rövid tanulmányban olyan adatokat mutat be a szerző, amelyek ma is kevésbé ismertek a hazai közvélemény előtt.

csehnek és a lengyelnek kb. 48%-a, a szlováknak pedig 52%-a. Ez már a magyarok aggasztó vagyoni lemaradását illusztrálja.

Medián vagyon

2. ábra

Összegezve tehát a magyar jövedelmi és vagyoni fejlődésben együttes elmaradás áll fenn a V4 államai között. A családonkénti 10 millió forintos jövedelmi elmaradás a legfőbb veszteségszáma az 1989 utáni II. magyar kapitalizmusnak. Ilyen veszteségi arányokkal már nem épülhet fel egy igazán versenyképes magyar társadalom. A magyar társadalomnak ezek után célnak kell tekintenie az anyagilag vesztes 8 millió ember számára a 10 millió forintos családi veszteség pótlását, s ezzel a vagyoni lemaradás csökkentését a V4-en belül.

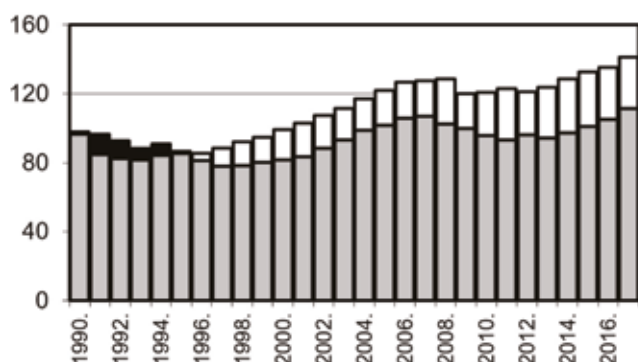
A magyar társadalmon belül létezik egy 50–65 év közötti korosztály, amelynek tagjai 1990 óta már három évtizednyi veszteséget éltek át. Rajtuk „gázolt át” a rendszerváltás, ők az igazi kisemmizettek. A leírtak ismerete után azt kell legelőször elérni, hogy elismerjék a hazai alkalmazotti tömegek jelentős jövedelmi elmaradását.

(Forrás: Kiút a magyar hanyatlás korából, KSH, Eurostat)

Napjainkban kb. 10 millió forint jövedelmi lemaradása van a magyar családoknak a GDP-hez mérten. Ha ezt pótolnák, Magyarország medián vagyonban közelítene a V4-államokhoz.

A hazai jövedelmek növekedése 1990-től máig jelentősen elmarad a GDP növekedéséhez mérten (lásd az 1. ábrát). Az eltérésből eredően máig kb. 4,7 évi jövedelmi veszteség érte a magyar társadalmat. Másik jelenség, hogy 1990 óta erősen változott a jövedelmi rétegek részesedési aránya, vagyis pl. a legkisebb és a legnagyobb jövedelmi rétegek közti 4,6-szeres arány, mára 8,6-re nőtt, eközben a lakosság 80%-ának relatív részesedése a nemzeti összjövedelemből 1989-hez mérten csökkent. A valóságban a lakosság 20%-ának hozott jelentős jövedelmi növekedést az 1989 utáni rendszerváltás. Eszerint a lakosság 80%-ának családonként (4 tagú) a GDP-hez mérten kb. 10 millió Ft jövedelmi elmaradása keletkezett (lásd az 1. diagramot).

[%] Termelés-jövedelem szétválás [M Ft]

1. ábra

Nem kedvezőbb a hazai keresetfejlődés a V4 országok körében sem. A 2004/2007-ben uniós taggá váló államok között magyar átlagkereset növekedése 2006-tól a legkisebb. A V4-en belüli növekedési értékek a csehnekél 43%, a szlovákoknál 37%, a lengyelekénél 64%, míg a magyaroknál csak kb. 14%, vagyis a három állam százalékos növekedési átlaga kb. háromszor nagyobb, mint a magyar. Közben 2018-ra az átlagkeresetekben a cseh érték 37%-kal, a szlovák és a lengyel 23%-kal múlja felül a magyart. A magyar kereseti elmaradás a V4 államai között kb. tíz éve fennáll, s ebből eredően már a medián vagyonban is súlyos a magyar elmaradás: a magyar érték a

20. Országos Pedagógus Teniszbajnokság – Balatonalmádi, 2019. július 5–6–7.

Immár huszadik alkalommal rendezték meg a Pedagógusok Országos Teniszbajnokságát a Pedagógusok Szakszervezetének támogatásával. A versenynek idén is a Balatonalmádi Tenisz Klub adott otthont, amelyre az ország 15 városból érkeztek kollégák. A jó hangulatú, gyönyörű környezetben zajló esemény zárónapján a kerek évforduló alkalmából a klub fogadást adott, ahol a PSZ vezetője, Szabó Zsuzsa mondott köszöntőt és adta át a díjakat. Megköszön-

te Dudásné Pirik Mariannak (a Magyar–angol Tannyelvű Gimnázium és Kollégium igazgatónöje) és Dudás Zsoltnak (a balatonfüzfői Irinyi János Általános Iskola és AMI igazgatója és a Balatonalmádi Tenisz Klub elnöke) a 20. éven át tartó lelkes szervezőmunkát. Dudás Zsolt beszédében köszönetet mondott a szakszervezetnek a támogatásért, a kitartó törzsgárdának a részvételért, és a bajaiaknak, akik a 2018. évi verseny szervezői voltak.

EREDMÉNYEK:

Férfi I. korcsoport:

- I. Mihály István (Békéscsaba)
- II. Dudás Zsolt (Balatonalmádi)
- III. Hidasi László (Mezőberény)

Férfi II. korcsoport:

- I. Szabó Zoltán (Százhalombatta)
- II. Csátaljay István (Baja)
- III. Laczó Szabolcs (Békéscsaba)

Férfi III. korcsoport:

- I. Halász László (Mátészalka)
- II. Fodor Ákos (Dunakeszi)
- III. Kovács Pál (Békéscsaba)

Nők I. korcsoport:

- I. Pestuka Szilvia (Baja)
- II. Fábián Tímea (Békéscsaba)
- III. Pataki Henriette (Budapest)

Nők II. korcsoport:

- I. Sebők Henriett (Békéscsaba)
- II. Csátaljayné Farkas Anita (Baja)
- III. Dudásné Pirik Mariann (Balatonalmádi)

Nők III. korcsoport:

- I. Magyar Ildikó (Szentés)
- II. Halászné Kónya Hajnalka (Mátészalka)
- III. Verbulecz Valéria (Dunakeszi)

Férfi páros:

- I. Németh István (Orosháza) – Mihály István (Békéscsaba)
- II. Dudás Zsolt (Balatonalmádi) – Tóth Gábor (Baja)
- III. Pestuka Szilvia (Baja) – Frey Tibor (Mezőberény)
és Fodor Ákos (Dunakeszi) – Lehel Zsolt (Budapest)

Női páros:

- I. Sebők Henriett (Békéscsaba) – Fábián Tímea (Békéscsaba)
- II. Magyar Ildikó (Szentés) – Dudásné Pirik Mariann (Balatonalmádi)
- III. Kissné Katona Ágnes (Baja) – Csátaljayné Farkas Anita (Baja)

November végéig lehet feltölteni a dokumentumokat

A 2020-as – pedagógus I. és pedagógus II. fokozatok – minősítési eljárásaihoz kapcsolódó portfóliófelület, valamint a mesterpedagógus és kutatótanár fokozatokhoz tartozó pályázati felület már június végén megnyílt. A dokumentumok feltöltési határideje 2019. november 25. – olvasható az Oktatási Hivatal (OH) honlapján.

A 2020-as minősítési eljárásra 19 876 pedagógus jelentkezett, közülük 17 335-en kerültek be a 2020. évi minősítési tervbe.

„Az OH valamennyi érintett pedagógusnak, illetve nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottnak értesítést küldött a 2020. évi minősítésre jelentkezés elbírálásáról, elutasítás esetén a fellebbezés módjáról, a portfólió/pályázat feltöltésének módjáról, valamint – az érintetteknek – az eljárási díj befizetésének módjáról és határidejéről. Az értesítést minden pedagógus a KIR személyi nyilvántartásában rögzített személyes e-mail-címére kapta meg. Ezzel egyidejűleg az e-portfóliófelület és a pályázati felület is megnyílt, melyről az OH szintén értesítette az érintett pedagógusokat” – írják.

A minősítési tervbe bekerült 17 335 pedagógusnak az e-portfólió, illetve a pályázat feltöltésére 2019. november 25-ig van lehetősége abból a munkakörből (és tantárgyból), amelyet a jelentkezéskor megjelölt.

Különleges pénzügyi vetélkedő indul középiskolásoknak

Számos felmérés, valamint a pedagógusok mindennapi tapasztalata is azt mutatja, hogy a mai tizenévesek kifejezetten érdeklődnek a pénzügyi, gazdasági kérdések iránt. Amai 16-18 évesek már az a generáció, akiknek meghatározta a szocializációját a világgazdasági krízis és a devizahitel-válság, érthető tehát, hogy kiemelten érdekli őket, hogyan tudnák kedvezőbben alakítani saját pénzügyeiket, legyen szó befektetésről, költségkímélésről vagy hitelfelvételről.

A diákok pénzügyi ismereteinek bővítésére remek alkalom az Intrum Zsebpénzügyes vetélkedője. A versenyen immár harmadik alkalommal mérhetik össze pénzügyi tudásukat középiskolai csapatok az őket felkészítő tanárok segítségével.

A Zsebpénzügyes verseny feladatait kifejezetten a 16-17 éves fiatalokat érdeklő és érintő témák alapján állították össze, például, hogy hogyan osszák be a zsebpénzüket vagy hogyan kíméljék a pénztárcájukat egy fesztivál idején. A verseny során olyan témákról is szó esik, amelyekkel később egyetemistaként, majd pályakezdőként is szembesülnek majd a diákok: mihez kezdenek a tandíjjal, lakáshitellel, vagy az adókkal. Az egyéni pénzügyekkel kapcsolatos tudás mellett a szervezők fontos feladatuknak tartják a fiatalok társadalmi tudatosságának növelését, ezért a csapatok komplexebb, a helyi közösséget vagy akár az egész

társadalmat érintő kérdéseket is megismerhetnek. Mindezeket a témákat a verseny kreatív, változatos, és a csapatmunkát fejlesztő feladatokkal járja körül.

A versenyre természetesen nem egyedül kell, hogy készüljenek a diákok: a háromfős csapatok egy-egy felkészítő tanár vagy szülő segítségével indulhatnak a versenyen. A bemegítést segítik az www.zsebpenzugyes.hu oldalon elérhető anyagok is, amelyek a diálmunkától az adózáson át az MNB történetéig változatos témában nyújtanak tájékoztatást.

A vetélkedősorozatra három diákból és egy felkészítő tanárból álló csapatok nevezhetnek a www.zsebpenzugyes.hu oldalán, szeptember 29-ig. A vetélkedő első két fordulója két online kvízből áll, a második körben már hosszabb, kifejtendő kérdésekre kell válaszolniuk a versenyzőknek. A november 26-i élő döntő előtt mentorok készítik fel a diákokat, majd egy szakmai zsűri választja ki a legjobb három csapatot.

Idén a játékosok és segítők közel 6 millió forint értékű jutalomért szállnak harcba. Nemcsak a diákok, de az iskolák is értékes ajándékokat nyerhetnek: a dobogós diákok többek között Samsung okostelefonnal, HP lappal, tablettel és bluetooth hangszóróval, a résztvevő tanárok bőrönddel, headsettel, és külső akkumulátorral, míg iskoláik projektorral, 3D nyomtatóval, és digitális táblával gazdagodhatnak.

zsebpénzügyes

Pénzügyekre fel!

Már elindult a regisztráció a Zsebpénzügyes versenyre. Az országos vetélkedőn 16-17 éves diákok mérhetik össze pénzügyi tudásukat. A legjobb csapatokat és felkészítő tanáraikat összesen 6 millió forint értékű nyereményekkel, digitális iskolai felszerelésekkel díjazzuk!

Regisztráljatok szeptember 29-ig a www.zsebpenzugyes.hu-n!

PSZ-performance, Budapest, 2019. 08. 31.

